



# P.Z. br. 308

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/22-01/57

URBROJ: 65-22-02

Zagreb, 7. srpnja 2022.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA  
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA  
RADNIH TIJELA

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 7. srpnja 2022. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marina Piletića i državne tajnike Dragana Jelića i Ivana Vidiša.

**PREDSJEDNIK**  
  
**Gordan Jandroković**



**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE**

KLASA: 022-03/22-01/81  
URBROJ: 50301-05/14-22-7


Zagreb, 7. srpnja 2022.

**PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA**

**PREDMET:** Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marina Piletića i državne tajnike Dragana Jelića i Ivana Vidiša.

  
min. Sc. Andrej Plenković

**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE**

---

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA  
ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU**

---

**Zagreb, srpanj 2022.**

# **PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU**

## **I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA**

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

## **II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI**

### **1. Ocjena stanja**

Zakonom o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15., 120/16., 18/18. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/18., 115/18., 102/19. i 84/21., u daljnjem tekstu: ZOMO) uređeno je obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, tzv. I. mirovinski stup. Iako je mirovinskom reformom iz 2018. godine, odnosno Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 115/18.) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019., cjelovito unaprijeđen mirovinski sustav te je ostvaren napredak u poboljšanju razine adekvatnosti mirovina, i dalje je značajan broj umirovljenika s niskim mirovinama u kategoriji korisnika obiteljske mirovine i korisnika najniže mirovine.

Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021.-2026., komponenta C4. Tržište rada i socijalna zaštita; C4.2. Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina; reformska mjera – Povećanje adekvatnosti mirovina kroz nastavak mirovinske reforme, utvrđeno je, između ostaloga, redefiniranje modela obiteljske mirovine te postupno povećanje najniže mirovine.

Trenutno je u Hrvatskoj više od 213.000 korisnika obiteljske mirovine, od čega žene čine gotovo 93 % u ukupnoj strukturi korisnika, s prosječnom starosnom dobi od 74 godine i 1 mjesec. Obiteljska mirovina za jednog člana obitelji određuje se u visini od 70 % od mirovine koja bi pripadala umrlom osiguraniku/korisniku i povećava se za 10 % za svakog sljedećeg člana, odnosno do ukupno 100 % za četiri i više članova obitelji. Nadalje, obiteljska mirovina koja se priznaje prema člancima 46. i 47. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17., 98/19. i 84/21., u daljnjem tekstu: ZOHBDR) određuje se primjenom mirovinskog faktora koji za jednog člana iznosi 0,7, za dva člana 0,8, za tri člana 0,9.

Prema statističkim podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (dalje u tekstu: HZMO) iz lipnja, koji se odnose na isplatu mirovina za svibanj 2022. godine, ukupno je evidentirano više od 277.000 korisnika najniže mirovine. Korisnicima kojima je mirovina određena prema mirovinskom stažu i plaćama niža od najniže mirovine određuje se najniža mirovina. Najniža mirovina ovisi o navršenom mirovinskom stažu i vrsti mirovine, određuje se za svaku godinu mirovinskog staža u visini 100 % aktualne vrijednosti mirovine. Visina najniže starosne mirovine za 40 godina mirovinskog staža od 1. siječnja 2022. iznosi 2.925,20

kuna, dok za 15 godina mirovinskog staža iznosi 1.096,95 kuna. Korisnici najniže mirovine u prosjeku primaju mirovinu koja je 56 % veća od njihove mirovine koja bi im pripadala na temelju navršenog mirovinskog staža i plaća, odnosno osnovica osiguranja ostvarenih tijekom radnog vijeka.

Nadalje, korisnik mirovine ne može u mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti koristiti dvije ili više mirovina, već samo jednu koja je za njega povoljnija. Nakon smrti bračnog/izvanbračnog druga u znatnom broju slučajeva preživjeli bračni/izvanbračni drug potencijalno je izložen riziku od siromaštva.

Prema statističkim podacima HZMO-a prosječna mirovina, ne računajući mirovine ostvarene prema međunarodnim ugovorima, u svibnju 2022. iznosila je 3.048,46 kuna, a njezin udio u prosječnoj neto plaći 40,07 %. Prosječna obiteljska mirovina u istom razdoblju iznosila je 2.458,62 kuna, a udio u prosječnoj neto plaći 32,32 %, dok je prosječna najniža mirovina iznosila 2.010,00 kuna, a njezin udio u prosječnoj plaći 24,88 %. Ako se uzmu u obzir podatci o prosječnoj starosnoj mirovini koja je u svibnju 2022. iznosila 3.310,58 kuna, razvidno je kako je potrebno povećati razinu adekvatnosti za posebno osjetljive kategorije korisnika obiteljske i najniže mirovine.

Korisnici starosne, prijevremene starosne i invalidske mirovine koji zbog smrti bračnog/izvanbračnog druga ostaju bez značajnog dijela prihoda kućanstva, potencijalno su više izloženi riziku od siromaštva, stoga im je potrebno omogućiti korištenje dijela obiteljske mirovine uz osobnu mirovinu, kako bi se taj rizik smanjio i u određenoj mjeri ublažilo smanjenje prihoda. Isto tako, obiteljska mirovina koja se isplaćuje za djecu umrlog osiguranika nije izuzeta od ovrhe pa ovrhom dijete gubi sredstva za uzdržavanje.

Nadalje, ZOMO uređuje obvezno osiguranje sezonskih radnika u poljoprivredi, koji se osiguravaju prema Zakonu o poticanju zapošljavanja („Narodne novine“, br. 57/12., 120/12. i 16/17.), a koji je 1. siječnja 2019. prestao važiti, kao i trgovaca pojedinaca upisanih u odgovarajući registar, kojima je Zakonom i izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 40/19.) propisano brisanje iz sudskog registra.

Iako je način izračuna visine mirovine za profesionalne vatrogasce koji pravo na mirovinu ostvaruju prema Zakonu o vatrogastvu („Narodne novine“, broj 125/19.) istovjetan načinu izračuna mirovine propisanom posebnim propisom koji uređuje mirovinska prava djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (Zakon o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba – „Narodne novine“, br. 128/99., 16/01., 22/02., 41/08., 97/12. i 118/12.) te zaposlenika na poslovima razminiranja (Zakon o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja – „Narodne novine“, br. 153/05. i 152/08.), njihov položaj nije izjednačen u pogledu mogućnosti rada uz istovremenu isplatu starosne mirovine. Također, vojni osiguranici, policijski službenici i ovlaštene službene osobe koje su pravo na mirovinu ostvarili prije stupanja na snagu Zakona pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba nemaju mogućnost rada uz istovremenu isplatu mirovine.

Nadalje, samostalni obvezanici uplate doprinosa (obrtnici i osobe koje obavljaju profesionalnu djelatnost u skladu s posebnim propisima), koji svojstvo osiguranika stječu na temelju upisa u odgovarajući registar, nemaju mogućnost odjave osiguranja u slučaju privremene obustave ili mirovanja obavljanja djelatnosti.

U skladu sa Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 57/22., u daljnjem tekstu: Zakon o uvođenju eura) potrebno je izmijeniti odredbe ZOMO-a radi pune prilagodbe hrvatskog zakonodavstva uvođenju eura kao službene valute.

## **2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom**

Redefiniranjem modela obiteljske mirovine i dodatnim povećanjem najniže mirovine povećat će se razina adekvatnosti mirovina za ove osjetljive kategorije umirovljenika. Izmjenom pravnog okvira, povećat će se mirovinski faktor za izračun visine obiteljske mirovine s dosadašnjeg 0,7 za jednog člana obitelji na 0,77, s dosadašnjeg 0,8 za dva člana obitelji na 0,88 te s dosadašnjeg 0,9 za tri i više članova obitelji na 1,0. Povećanje mirovinskog faktora predviđeno je i za korisnike obiteljske mirovine ostvarene prema posebnim propisima.

Također, omogućit će se korištenje dijela mirovine preminulog bračnog/izvanbračnog druga uz osobnu mirovinu (starosnu, prijevremenu starosnu i invalidsku mirovinu) pod sljedećim uvjetima:

- navršениh 65 godina života preživjelog bračnog/izvanbračnog druga/životnog partnera
- udovica/udovac je jedini korisnik obiteljske mirovine i ispunjava propisane uvjete za stjecanje obiteljske mirovine prema ZOMO-u ili drugom posebnom propisu o mirovinskom osiguranju
- ukupna svota mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj ne prelazi iznos od 80 aktualnih vrijednosti mirovine koji od 1. siječnja 2022. iznosi 5.850,40 kuna i uskladit će se prema formuli za usklađivanje mirovina od 1. srpnja 2022. i od 1. siječnja 2023.

Iznos dijela obiteljske mirovine određuje se u visini od 27 % od obiteljske mirovine, s time da se propisuje najniži i najviši iznos. Najniži iznos određuje se u visini od tri aktualne vrijednosti mirovine, što od 1. siječnja 2022. iznosi 219,39 kuna, međutim ne može iznositi više od 50 % obiteljske mirovine. Najviši iznos dijela obiteljske mirovine propisan je u visini 80 aktualnih vrijednosti mirovina, odnosno zbroj osobne mirovine i dijela obiteljske mirovine ne može iznositi više od tog limita.

Nadalje propisuje se da se pravo na dio obiteljske mirovine ostvaruje na temelju zahtjeva korisnika mirovine, a pravo na isplatu mirovine pripada od prvog dana sljedećeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva i za šest mjeseci unatrag, uz iznimku za one korisnike koji zahtjev podnesu u prvoj godini primjene, odnosno u 2023. godini te im pravo u tom slučaju pripada od 1. siječnja 2023.

Predlaže se izuzeti od ovrhe obiteljsku mirovinu koju ostvaruju djeca umrlog osiguranika, a udovica je nositelj prava na obiteljsku mirovinu za djecu, jer obavlja roditeljsku dužnost prema djeci umrlog osiguranika ili obiteljsku mirovinu po osnovi obavljanja roditeljske dužnosti koristi uz djecu. Na taj način sprječava se da djeca, budući da je navedena mirovina jedinstvena cjelina, provođenjem ovrhe izgube sredstva nužna za uzdržavanje nakon smrti osiguranika. Obiteljska mirovina se izuzima od ovrhe u skladu s člankom 172. Ovršnog zakona („Narodne novine“, br. 112/12., 25/13., 94/14., 55/16., 73/17. i 131/20.).

Također, predlaže se dodatno postupno povećanje najniže mirovine od ukupno 3 %, i to od 1. siječnja 2023. za 1,5 % te od 1. siječnja 2025. za 1,5 % radi povećanja donje razine prava iz mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti.

S obzirom da je 1. siječnja 2019. stupio na snagu Zakon o tržištu rada („Narodne novine“, br. 18/18., 32/20. i 18/22.) predlaže se usklađivanje odredbe kojom je uređeno obvezno osiguranje sezonskih radnika u poljoprivredi. Također, predlaže se usklađivanje odredbe o obveznom osiguranju trgovca pojedinca sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima.

U cilju izjednačavanja mogućnosti rada uz istovremenu isplatu mirovine profesionalnih vatrogasaca, kao i vojnih osiguranika, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba koji su pravo na mirovinu ostvarili prije stupanja na snagu Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba s djelatnim vojnim osobama, policijskim službenicima i ovlaštenim službenim osobama te zaposlenicima na poslovima razminiranja, predlaže se navedenim kategorijama umirovljenika omogućiti rad do polovice punog radnog vremena uz isplatu starosne mirovine u iznosu od 100 % i rad u punom radnom vremenu uz isplatu mirovine u iznosu od 50 %.

Predlaže se omogućavanje prestanka svojstva osiguranika na osobni zahtjev obrtnicima i osobama koje samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost u slučaju privremene obustave ili mirovanja djelatnosti, na isti način kako je to uređeno za radnike u slučaju mirovanja radnog odnosa.

U cilju prilagodbe pravnog okvira Republike Hrvatske uvođenju eura kao nacionalne valute, u prekršajnim odredbama te u odredbi o inspekcijском nadzoru, propisani novčani iznosi u kunama zamjenjuju se eurom u skladu sa Zakonom o uvođenju eura.

### **3. Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći**

Uvođenjem novog modela obiteljske mirovine povećat će se prosječni iznos obiteljske mirovine korisnicima obiteljske mirovine u prosjeku za 10 %. Povećanjem mirovinskog faktora za izračun visine obiteljske mirovine procjenjuje se da će se obuhvatiti više od 136.000 korisnika.

Također, povećat će se ukupno mirovinsko primanje za korisnike starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine i invalidske mirovine, kada navršše 65 godina života, a kojima se u slučaju smrti bračnog/izvanbračnog značajno smanjuje prihod, pod uvjetom da njihova mirovina nije veća od propisanog limita koji je utvrđen u visini 80 aktualnih vrijednosti mirovine, a koja od 1. siječnja 2022. iznosi 73,13 kuna. Omogućavanje kumulacije dijela obiteljske mirovine uz starosnu, prijevremenu starosnu i invalidsku mirovinu ciljana je mjera kojom se nastoje zaštititi umirovljenici s nižim mirovinskim primanjima u samačkim kućanstvima. Predviđa se da će ovom mjerom biti obuhvaćeno više od 155.000 umirovljenika, kojima će se povećati ukupno mjesečno mirovinsko primanje.

Nadalje, uz redovno usklađivanje mirovina od 1. siječnja i 1. srpnja svake kalendarske godine, dodatno će se postupno povećati najniža mirovina za ukupno 3 % zaključno do 2025. godine za više od 287.000 korisnika, radi podizanja donje razine prava u mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti.

Predloženim mjerama postići će se veća razina socijalne sigurnosti te smanjiti rizik od siromaštva za posebno osjetljive kategorije umirovljenika, posebno onih s nižim mirovinskim primanjima. Pri tome je svakako važno naglasiti da je omogućavanje isplate dijela obiteljske mirovine korisnicima starosne, prijevremene starosne ili invalidske mirovine značajan iskorak u mirovinskom sustavu generacijske solidarnosti, jer to prema važećem zakonodavnom okviru nije bilo moguće.

Također, ZOMO će se horizontalno uskladiti s u međuvremenu donesenim propisima.

### **III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA**

Predloženim Zakonom povećali bi se rashodi u državnom proračunu Republike Hrvatske u odnosu na postojeće zakonske propise unutar programa 4102 - Mirovine i mirovinska primanja, i to za 1.217.000.000 kuna u 2023., za 1.470.000.000 kuna u 2024. i 1.706.000.000 kuna u 2025. godini

Potrebna sredstva za provedbu prijedloga Zakona osigurati će se u državnom proračunu Republike Hrvatske za 2023. i projekcijama za 2024. i 2025. godinu unutar razdjela 086 Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, glava 20 Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.



## **PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU**

### **Članak 1.**

U Zakonu o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15., 120/16., 18/18. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/18., 115/18., 102/19. i 84/21.), u članku 9. stavku 1. točki 7. riječi: „prema Zakona o poticanju zapošljavanja” zamjenjuju se riječima: „prema propisu koji uređuje tržište rada”.

### **Članak 2.**

U članku 10. točki 1. riječi: „i trgovci pojedinci“ brišu se.

### **Članak 3.**

Iza članka 74. dodaju se članci 74.a i 74.b koji glase:

#### **„Članak 74.a**

(1) Ako je udovica, odnosno udovac, korisnik starosne, prijevremene starosne ili invalidske mirovine i ispunjava uvjete za stjecanje prava na obiteljsku mirovinu prema ovom Zakonu ili drugom posebnom propisu može, iznimno od članka 98. ovoga Zakona, koristiti i dio obiteljske mirovine.

(2) Udovici, odnosno udovcu iz stavka 1. ovoga članka dio obiteljske mirovine uz starosnu, prijevremenu starosnu ili invalidsku mirovinu može se isplaćivati pod sljedećim uvjetima:

1. ako je jedini korisnik obiteljske mirovine
2. ako je navršio 65 godina života i
3. ako mu ukupna svota mirovina iz obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj ne prelazi iznos od 80 aktualnih vrijednosti mirovine.

(3) Dio obiteljske mirovine određuje se u iznosu od 27 % od pripadajuće svote obiteljske mirovine.

(4) Ako je dio obiteljske mirovine određen prema stavku 3. ovoga članka niži od iznosa tri aktualne vrijednosti mirovine, isplaćivat će se iznos od tri aktualne vrijednosti mirovine, ali ne više od 50 % pripadajuće svote obiteljske mirovine.

(5) Ako zbrojene mirovine iz stavka 2. točke 3. i stavka 3. ovoga članka iznose više od 80 aktualnih vrijednosti mirovine, dio obiteljske mirovine isplaćivat će se u visini razlike do 80 aktualnih vrijednosti mirovine.

(6) Ako je korisniku iz stavka 1. ovoga članka obiteljska mirovina određena u visini najniže, odnosno najviše mirovine, dio obiteljske mirovine iz stavka 3. ovoga članka određuje se od najniže, odnosno najviše mirovine, pod uvjetima i na način propisanim ovim člankom.

#### Članak 74.b

(1) Korisnik starosne, prijevremene starosne ili invalidske mirovine ima pravo na isplatu dijela obiteljske mirovine od prvog dana sljedećeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva i za šest mjeseci unatrag, ali najranije od dana ispunjenja uvjeta za stjecanje toga prava.

(2) Ako korisnik obiteljske mirovine nije ostvario pravo na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu, pravo na isplatu dijela obiteljske mirovine odredit će se u skladu sa stavkom 1. ovoga članka nakon stjecanja prava na starosnu ili prijevremenu starosnu, ali najranije od dana ispunjenja uvjeta.“.

#### Članak 4.

U članku 75. stavku 3. iza riječi: „mirovinu“, dodaju se riječi: „te korištenju dijela obiteljske mirovine“.

#### Članak 5.

U članku 75.a ispred stavka 1. dodaje se oznaka stavka: „(1)“.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Osoba iz članka 22.a stavka 1. točke 1. ovoga Zakona može ostvariti pravo na dio obiteljske mirovine pod uvjetima i na način propisan člancima 74.a i 74.b ovoga Zakona.“.

#### Članak 6.

U članku 82. stavku 1. iza riječi: „na temelju“ dodaje se riječ: „isplaćenih“.

#### Članak 7.

U članku 87. stavku 1. točki 3. iza riječi: „ovlaštenih službenih osoba“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „prijasnjim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika, o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, o pravima djelatnika unutarnjih poslova, o pravima djelatnika na izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privrednih prijestupa i prekršaja“, a iza riječi: „razminiranja“ dodaju se riječi: „ili propisu o pravima profesionalnih vatrogasaca,“

U točki 4. iza riječi: „ovlaštenih službenih osoba“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „prijasnjim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika, o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, o pravima djelatnika unutarnjih poslova, o pravima djelatnika na izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privrednih prijestupa i

prekršaja“, a iza riječi: „razminiranja“ dodaju se riječi: „ili propisu o pravima profesionalnih vatrogasaca.“

Točka 13. mijenja se i glasi:

„13. obiteljsku mirovinu u slučaju ako mirovina pripada samo udovici, odnosno udovcu i djeci osiguranika, ili samo roditeljima, ili braći, sestrama i drugoj djeci bez roditelja uzetoj na uzdržavanje, i to ako mirovinu koristi:

|                               |       |
|-------------------------------|-------|
| - jedan član obitelji         | 0,77  |
| - dva člana obitelji          | 0,88  |
| - tri i više članova obitelji | 1,0.“ |

Iza stavka 5. dodaje se stavak 6. koji glasi:

„(6) Stavak 1. točka 13. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuje na korisnike obiteljske mirovine koji pravo na obiteljsku mirovinu ostvaruju prema propisu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, ako je to za njih povoljnije.“

### **Članak 8.**

Iza članka 87. dodaje se članak 87.a koji glasi:

„Članak 87.a

„(1) Ako pravo na obiteljsku mirovinu imaju samo djeca umrlog osiguranika, a udovica je nositelj prava jer obavlja roditeljske dužnosti prema djeci umrlog osiguranika, ili obiteljsku mirovinu koristi uz djecu umrlog osiguranika prema članku 67. stavku 1. točki 3. ovoga Zakona ili drugom posebnom propisu, obiteljska mirovina za vrijeme korištenja po tim osnovama ne podliježe ovrsi niti može biti predmet osiguranja.

(2) U slučaju ako pravo na obiteljsku mirovinu uz članove obitelji iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju i roditelji prema članku 74. stavku 3. ovoga Zakona ili drugom posebnom propisu, a roditelji umrlog osiguranika žive odvojeno, dio obiteljske mirovine iz stavka 1. ovoga članka ne podliježe ovrsi niti može biti predmet osiguranja.“

### **Članak 9.**

U članku 90. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Najniža mirovina određuje se za svaku godinu mirovinskog staža i to:

- u visini 101,5% aktualne vrijednosti mirovine na dan određivanja mirovine
- od 1. siječnja 2025. u visini 103% aktualne vrijednosti mirovine na dan određivanja mirovine.“

### **Članak 10.**

U članku 99. stavku 3. točki 7. riječi: „propisima o poticanju zapošljavanja“ zamjenjuju se riječima: „propisu koji uređuje tržište rada“.

U točkama 9. i 10. iza riječi: „ovlaštenih službenih osoba“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „prijšnjim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika, o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, o pravima djelatnika unutarnjih poslova, o pravima djelatnika na izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privrednih prijestupa i prekršaja“, a iza riječi: „razminiranja“ dodaju se riječi: „ili propisu o pravima profesionalnih vatrogasaca“.

U točki 12. iza riječi: „mirovine“ dodaju se riječi: „ili dijela obiteljske mirovine“.

### **Članak 11.**

U članku 100. stavku 7. iza riječi: „ovlaštenih službenih osoba“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „prijšnjim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika, o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, o pravima djelatnika unutarnjih poslova, o pravima djelatnika na izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privrednih prijestupa i prekršaja“, a iza riječi: „razminiranja“ dodaju se riječi: „ili propisu o pravima profesionalnih vatrogasaca“.

### **Članak 12.**

Iza članka 119. dodaje se članak 119.a koji glasi:

#### **„Članak 119.a**

(1) Osiguranicima iz članka 10. točke 1. i 2. ovoga Zakona koji su upisani u odgovarajući registar/upisnik, može na osobni zahtjev prestati svojstvo osiguranika, ako im nadležno tijelo za vođenje tog registra/upisnika odobri privremenu obustavu ili mirovanje obavljanja djelatnosti.

(2) Osiguranicima iz stavka 1. ovoga članka svojstvo osiguranika prestaje za vrijeme odobrene privremene obustave ili mirovanja obavljanja djelatnosti, a njihovim istekom obvezni su na mirovinsko osiguranje ako su i nadalje upisani u odgovarajući registar/upisnik.

(3) Osiguranici iz stavka 1. ovoga članka zahtjev za prestanak svojstva osiguranika podnose Zavodu najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana s kojim je nadležno tijelo odobrilo privremenu obustavu ili mirovanje obavljanja djelatnosti.“.

### **Članak 13.**

U članku 161. stavku 2. točka 1. mijenja se i glasi:

„1. novčana davanja isplaćena na osnovi priznatog prava na invalidsku mirovinu u punom iznosu sve dok traje isplata invalidske mirovine, neovisno o činjenici naknadnog ispunjenja uvjeta na prijevremenu starosnu ili starosnu mirovinu“.

U stavku 4. iza riječi: „mirovine“ dodaju se riječi: „ili drugog davanja“.

#### **Članak 14.**

U članku 162. stavku 4. riječ: „mirovine“ zamjenjuje se riječima: „prava iz mirovinskog osiguranja“.

#### **Članak 15.**

U članku 166. stavku 1. iza riječi: „pripada“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „kao i nasljednici te osobe prema propisima o nasljeđivanju“, a riječi: „dužna ga je“ zamjenjuju se riječima: „dužni su ga“.

U stavku 3. iza riječi: „članku“ dodaju se riječi: „i razdoblje na koje se nepripadna isplata odnosi.“.

Iza stavka 3. dodaju se novi stavak 4. i stavak 5. koji glase:

„(4) Rješenje iz stavka 3. ovoga članka treba sadržavati rok u kojem osoba koja je primila nepripadno isplaćena sredstva može dobrovoljno ispuniti tražbinu uplatom na račun državnog proračuna.

(5) Rješenje iz stavka 3. ovoga članka je ovršna isprava.“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 6.

#### **Članak 16.**

U članku 169. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Tijek zastare prava na utvrđivanje, odnosno prava na povrat nepripadne isplate, kamata i troškova naplate prekida se svakim službenim aktom Zavoda usmjerenim prema dužniku ili nasljedniku dužnika prema propisima o nasljeđivanju radi utvrđivanja ili povrata nepripadne isplate, kamata i troškova naplate, a koji je dostavljen obvezniku povrata.“.

#### **Članak 17.**

U članku 171. stavku 3. riječi: „20.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „2.650,00 eura“.

#### **Članak 18.**

U članku 172. stavku 1. riječi: „61.000,00 do 100.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „8.090,00 do 13.270,00 eura“.

U stavku 2. riječi: „5.000,00 do 50.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „660,00 do 6.630,00 eura“.

U stavku 3. riječi: „1.000,00 do 10.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „130,00 do 1.320,00 eura“.

### **Članak 19.**

U članku 173. riječi: „10.000,00 do 100.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „1.320,00 do 13.270,00 eura“.

### **Članak 20.**

U članku 174. riječi: „1.000,00 do 10.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „130,00 do 1.320,00 eura“.

## **PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Članak 21.**

(1) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje će po službenoj dužnosti zatečenim korisnicima obiteljske mirovine odrediti mirovinu prema članku 7. ovoga Zakona, bez donošenja rješenja, ako je to za korisnika povoljnije, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje će po službenoj dužnosti korisnicima najniže mirovine odrediti najnižu mirovinu od 1. siječnja 2023. i 1. siječnja 2025. prema članku 9. ovoga Zakona, bez donošenja rješenja.

(3) Iznimno od članka 3. ovoga Zakona, korisnicima starosne, prijevremene starosne ili invalidske mirovine koji zahtjev za isplatu dijela obiteljske mirovine podnesu najkasnije do 31. prosinca 2023., dio obiteljske mirovine pripada od prvog dana sljedećeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva i za 12 mjeseci unatrag, a najranije od 1. siječnja 2023.

### **Članak 22.**

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2023., osim članaka 17., 18., 19., i 20. ovoga Zakona, koji stupaju na snagu na dan uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

## O B R A Z L O Ž E N J E

### **Uz članak 1.**

Ovim člankom odredba se usklađuje sa Zakonom o tržištu rada („Narodne novine“, br. 118/18., 32/20. i 18/22.) kojim je uređeno zapošljavanje na privremenim, odnosno povremenim sezonskim poslovima u poljoprivredi, čijim stupanjem na snagu je prestao važiti Zakon o poticanju zapošljavanja.

### **Uz članak 2.**

Ovom odredbom predlaže se usklađivanje s člankom 92. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 40/19.), kojom je propisano brisanje trgovca pojedinca iz sudskog registra.

### **Uz članak 3.**

Ovom odredbom dodaju se novi članci kojima se iznimno od članka 98. ZOMO-a omogućuje isplata dijela obiteljske mirovine korisnicima starosne, prijevremene starosne ili invalidske mirovine ostvarene prema ZOMO-u ili drugom posebnom propisu. Člankom 74.a propisuju se uvjeti za korištenje dijela obiteljske mirovine, određuje se način izračuna dijela obiteljske mirovine te najviši i najniži iznos dijela obiteljske mirovine. Člankom 74.b uređen je način ostvarivanja prava na isplatu dijela obiteljske mirovine te dan od kada pripada pravo na isplatu.

### **Uz članke 4. i 5.**

Ovim odredbama proširuje se obuhvat korištenja dijela obiteljske mirovine na izvanbračnog druga, razvedenog bračnog druga koji je ostvario pravo na uzdržavanje te životnog partnera.

### **Uz članak 6.**

Ovim člankom dopunjuje se odredba članka 82. ZOMO-a na način da se za utvrđivanje vrijednosnih bodova iz članka 81. ZOMO-a stavka 1. ZOMO-a uzimaju samo isplaćene plaće koje bi osiguraniku pripadale na osnovi zakona, ugovora o radu, kolektivnog ugovora ili pravilnika o radu u odgovarajućem razdoblju, a koji je tu plaću ostvario na osnovi pravomoćne sudske presude, sudske nagodbe ili izvansudske nagodbe potvrđene kod javnog bilježnika.

### **Uz članak 7.**

Ovom odredbom dopunjuje se članak 87. točke 3. i 4. s obzirom na prošireni obuhvat korisnika koji imaju mogućnost rada uz istovremenu isplatu mirovine. Također, mijenja se mirovinski faktor za izračun visine obiteljske mirovine u cilju povećanja obiteljske mirovine za najmanje 10%, na način da za jednog člana obitelji mirovinski faktor iznosi 0,77, za dva člana obitelji mirovinski faktor iznosi 0,88, a za tri i više članova obitelji mirovinski faktor iznosi 1,0. Isto povećanje predviđa se i za bračnog/izvanbračnog druga i djecu umrlih hrvatskih branitelja odnosno hrvatskih ratnih vojnih invalida (HRVI) iz Domovinskog rata, ako je to za njih povoljnije od mirovinskih faktora propisanih za te korisnike prema posebnom propisu o pravima hrvatskih branitelja.

### **Uz članak 8.**

Prema članku 172. stavku 1. točki 25. Ovršnog zakona, osim taksativno navedenih primanja, od ovrhe su izuzeta i ostala primanja prema posebnom zakonu. S obzirom na to da je svrha obiteljske mirovine uzdržavanje djece i udovice koja obavlja roditeljsku dužnost prema djeci

umrlog osiguranika, ovom odredbom predlaže se da se izuzme od ovrhe obiteljska mirovina koja služi za uzdržavanje djece nakon smrti osiguranika.

#### **Uz članak 9.**

Ovom odredbom utvrđuje se iznos najniže mirovine za svaku godinu staža na način da od 1. siječnja 2023. iznosi 101,5 % AVM-a, a od 1. siječnja 2025. iznosi 103 % AVM-a, čime će se najniža mirovina postupno povećati za ukupno 3 %.

#### **Uz članak 10.**

Ovim se člankom odredba o korisnicima koji obavljaju sezonske poslove u poljoprivredi horizontalno usklađuje s promjenama propisa kojima se uređuje zapošljavanje, odnosno Zakonom o tržištu rada.

Također, profesionalnim vatrogascima, kao i vojnim osiguranicima, policijskim službenicima i ovlaštenim službenim osobama koji su pravo na mirovinu ostvarili prije stupanja na snagu Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (7. prosinca 1999.), omogućuje rad uz istovremenu isplatu mirovine ostvarene prema posebnom propisu, kojim je izračun mirovine uređen na način kako je to propisano i za djelatne vojne osobe, policijske službenike i ovlaštene službene osobe. S obzirom da se člankom 3. ovoga Prijedloga zakona uvodi mogućnost korištenja dijela obiteljske mirovine, korisnicima starosne, prijevremene starosne i invalidske mirovine, ovom odredbom dopunjuje se članak 99. stavak 3. točka 12. ZOMO-a, kojom je reguliran rad uz istovremenu isplatu mirovine za korisnike obiteljske mirovine.

#### **Uz članak 11.**

Budući da je odredbom članka 7. ovoga Prijedloga zakona omogućen rad i korištenje mirovine korisnicima mirovine koji su mirovinu ostvarili kao profesionalni vatrogasci, kao i vojnim osiguranicima, policijskim službenicima i ovlaštenim službenim osobama koji su pravo na mirovinu ostvarili prije stupanja na snagu Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, ovom se odredbom omogućuje ostvarivanje prava na mirovinu po osnovi novoga zaposlenja nakon umirovljenja.

#### **Uz članak 12.**

Ovom odredbom omogućuje se obrtnicima i samostalnim profesionalnim djelatnostima prestanak svojstva osiguranika za vrijeme odobrene privremene obustave ili mirovanja djelatnosti, čime se u priznavanju prava na prestanak svojstva osiguranika izjednačuju s radnicima kojima radni odnos miruje.

#### **Uz članak 13.**

Ovom odredbom precizira se članak 161. stavak 2. točka 1. ZOMO-a za potrebe sudskih postupaka naknade štete u kojima Zavod ima pravo zahtijevati naknadu stvarne štete za novčana davanja isplaćena na osnovi priznatog prava na invalidsku mirovinu u punom iznosu sve dok traje isplata invalidske mirovine, bez obzira je li naknadno osiguranik ispunio uvjete za ostvarivanje prava na prijevremenu ili starosnu mirovinu. Stavak 4. preciziran je na način da se obuhvate sva davanja koje Zavod isplaćuje, primjerice novčana naknada zbog tjelesnog oštećenja.



**Uz članak 14.**

Ovim člankom dodatno je precizirana odredba članka 162. stavak 4. ZOMO-a na način da obuhvaća i korisnike prava na osnovi nastalog tjelesnog oštećenja, koji ne moraju istovremeno biti korisnici mirovine.

**Uz članak 15.**

Predlaže se dopuna članka 166. ZOMO-a radi usklađivanja sa sudskom praksom i ostalim propisima. Prema propisima o nasljeđivanju nasljednik odgovara i za dugove preminulog do visine naslijeđenih sredstava, a HZMO je u praksi i do sada povrat nepripadno isplaćenih sredstava potraživao od nasljednika.

Ujedno se predlaže izričito propisati da je izvršno rješenje o nepripadnoj isplati doneseno u upravnom postupku ovršna isprava u skladu s propisima o ovrsi, s obzirom da je prema sudskoj praksi upravnih sudova to potrebno izričito propisati. Također predlaže se propisati odredbu prema kojoj izreka rješenja o nepripadnoj isplati mora sadržavati ne samo visinu nego i razdoblje na koje se nepripadna isplata odnosi.

**Uz članak 16.**

Ovom odredbom precizira se članak 169. stavak 2. ZOMO-a na način da se obuhvate i nasljednici dužnika prema propisima o nasljeđivanju te se terminološki usklađuje na način da se riječ radnja zamjenjuje riječju akt.

**Uz članke 17., 18., 19. i 20.**

Zbog uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj odredba o inspekcijskom nadzoru te prekršajne odredbe propisuju novčane iznose u eurima.

**Uz članak 21.**

Ovom normom propisuje se obveza HZMO-u za određivanje obiteljske mirovine primjenom novog mirovinskog faktora te ponovnog određivanja povećanog iznosa najniže mirovine, po službenoj dužnosti bez donošenja rješenja. Također, propisuje se i mogućnost retroaktivnog određivanja dijela obiteljske mirovine od 1. siječnja 2023., za one korisnike koji zahtjev podnesu do kraja 2023. godine.

**Uz članak 22.**

Ovom odredbom propisuje se stupanje na snagu Zakona.

**ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU**

## Članak 9.

(1) Obvezno su osigurani:

1. radnici, službenici i namještenici i s njima, prema posebnim propisima, izjednačene osobe, zaposleni na državnom području Republike Hrvatske

2. osobe izabrane ili imenovane na dužnosti u tijelima javne vlasti, jedinicama lokalne samouprave i jedinicama područne (regionalne) samouprave, ako za taj rad primaju plaću

3. osobe koje se stručno osposobljavaju za rad prema posebnim propisima

4. osobe zaposlene kod inozemnih organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje ne uživaju diplomatski imunitet (strano predstavništvo, međunarodna organizacija i ustanova), kod inozemnih fizičkih osoba s prebivalištem ili sjedištem u Republici Hrvatskoj, ili kod diplomatskih misija i konzularnih ureda strane države te međunarodnih organizacija ili predstavništva sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje uživaju diplomatski imunitet, ili u osobnoj službi kod stranih državljana, ako uredbama Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti ili međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju nije drukčije određeno

5. državljani trećih zemalja i osobe bez državljanstva zaposleni na državnom području Republike Hrvatske, ako pravnim propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti ili međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju nije drukčije određeno

6. izasalani radnici koji za poslodavca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj obavljaju poslove u drugoj državi te osobe na radu u diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske u inozemstvu

7. sezonski radnici u poljoprivredi, prema Zakona o poticanju zapošljavanja.

(2) Nezaposlene osobe obvezno su osigurane pod uvjetima i u trajanju utvrđenim propisima o zapošljavanju.

(3) Obvezno su osigurane osobe koje pružaju pomoć i njegu hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata i koje za taj rad primaju naknadu prema posebnim propisima.

(4) Obvezno su osigurane osobe koje su zaposlene kod poslodavca koji ima sjedište u državi članici u kojoj se primjenjuju uredbе Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, a u Republici Hrvatskoj nema registrirano trgovačko društvo ili podružnicu i na koje se, u skladu s pravnim propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, primjenjuje zakonodavstvo Republike Hrvatske.

## Članak 10.

Obvezno su osigurani:

1. obrtnici i trgovci pojedinci upisani u odgovarajući registar

2. osobe koje u skladu s posebnim propisima samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost, kao što su odvjetnici, privatni zdravstveni radnici, umjetnici, novinari, odgajatelji, lektori i prevoditelji, primalje, predstavnici obiteljskog doma, fizička osoba koja samostalno kao profesionalnu djelatnost obavlja poslove savjetovališta i usluga pomoći i njege u kući i drugi

3. vrhunski sportaši, ako nisu obvezno osigurani po drugoj osnovi

4. osobe koje su po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit

5. osobe koje obavljaju djelatnost za čije obavljanje nije propisano izdavanje odobrenja ili registracije, ali imaju obilježje samostalnosti, trajnosti i s namjerom stvaranja izvora dohotka ili dobiti i po osnovi obavljanja tih djelatnosti su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, ako nisu obvezno osigurane po drugoj osnovi i

6. osobe koje obavljaju domaću radinost ili sporedno zanimanje prema Zakonu o obrtu, ako nisu obvezno osigurane po drugoj osnovi, ili ako nisu korisnici mirovine, osim korisnika invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti iz članka 39. stavka 3. ovoga Zakona.

#### Članak 74.

(1) Ako pravo na obiteljsku mirovinu ima samo udovica ili udovac i djeca osiguranika, ili samo roditelji osiguranika ili samo druga djeca bez roditelja, a neki od njih žive odvojeno, ukupna se svota obiteljske mirovine dijeli na jednake dijelove, pa se svakom članu obitelji isplaćuje pripadajući dio mirovine.

(2) Ako pravo na obiteljsku mirovinu ima udovica, odnosno udovac, djeca i roditelji osiguranika, a neki od njih žive odvojeno, ukupna se svota obiteljske mirovine prethodno podijeli na dio koji pripada udovici, odnosno udovcu i djeci osiguranika i na dio koji pripada roditeljima osiguranika, a onda se svaki od tih dijelova dijeli na jednake dijelove, pa se svakom članu obitelji isplaćuje pripadajući dio mirovine.

(3) Ako pravo na obiteljsku mirovinu ima udovica, odnosno udovac, djeca ili roditelji osiguranika i druga djeca bez roditelja, a neki od njih žive odvojeno, ukupna se svota obiteljske mirovine prethodno podijeli na dio koji pripada udovici, odnosno udovcu, djeci ili roditeljima osiguranika i na dio koji pripada drugoj djeci bez roditelja, a onda se svaki od tih dijelova dijeli na jednake dijelove, pa se svakom članu obitelji isplaćuje pripadajući dio mirovine.

(4) Obiteljska se mirovina dijeli, prema stavicima 1. do 3. ovoga članka i u slučaju kada se nekome od korisnika privremeno obustavi isplata obiteljske mirovine koja mu pripada, ako se obiteljska mirovina ponovno ne određuje prema članku 73. ovoga Zakona.

(5) Kada pravo na obiteljsku mirovinu ima samo dijete, odnosno samo djeca, nakon smrti obaju roditelja, iznimno od članka 98. ovoga Zakona, djetetu, odnosno djeci određuje se i isplaćuje obiteljska mirovina po svakome od roditelja.

### Članak 75.

(1) Stupanjem u brak, odnosno postojanjem izvanbračne zajednice pravo na obiteljsku mirovinu gube:

1. udovica, odnosno udovac mlađi od 50 godina, osim ako to pravo imaju zbog potpunog gubitka radne sposobnosti

2. djeca osiguranika, braća, sestre i druga djeca bez roditelja, osim djece koja to pravo imaju zbog potpunog gubitka radne sposobnosti i djece koja se nalaze na redovitom školovanju te djece sa statusom osobe s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti utvrđenom prema propisima o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom iz članka 69. stavka 5. ovoga Zakona.

(2) Udovici, odnosno udovcu koji je stupanjem u novi brak ili postojanjem nove izvanbračne zajednice izgubio pravo na obiteljsku mirovinu, a po bračnom, odnosno izvanbračnom drugu iz novoga braka ili nove izvanbračne zajednice nije ostvario obiteljsku mirovinu, uspostavlja se pravo na prijašnju obiteljsku mirovinu uz uvjet da u trenutku prestanka novog braka ili nove izvanbračne zajednice ima dijete iz prijašnjeg braka ili izvanbračne zajednice koje se koristi obiteljskom mirovinom i da prema tome djetetu obavlja roditeljske dužnosti.

(3) Odredbe ovoga Zakona o stjecanju, određivanju, korištenju, ponovnom određivanju i gubitku prava na obiteljsku mirovinu udovice, odnosno udovca odgovarajuće se primjenjuju na izvanbračnog druga i razvedenog bračnog druga koji je ostvario pravo na uzdržavanje.

(4) Pravo na obiteljsku mirovinu koju je dijete ostvarilo po biološkim roditeljima prestaje s danom posvojenja djeteta, određenog pravomoćnim rješenjem nadležnog centra za socijalnu skrb kojim je zasnovano posvojenje djeteta, osim ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

### Članak 75.a

Odredbe ovoga Zakona o stjecanju, određivanju, korištenju, ponovnom određivanju i gubitku prava na obiteljsku mirovinu odgovarajuće se primjenjuju i na osigurane članove obitelji iz članka 22.a ovoga Zakona.

### Članak 82.

(1) Osiguraniku, odnosno korisniku mirovine koji je pravomoćnom sudskom presudom, sudskom nagodbom ili izvansudskom nagodbom potvrđenom kod javnog bilježnika ostvario pravo na plaću, vrijednosni bodovi utvrđuju se na temelju plaća koje bi pripadale na osnovi zakona, ugovora o radu, kolektivnog ugovora ili pravilnika o radu u odgovarajućem razdoblju, bez kamata po toj osnovi.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka primjenjuje se za razdoblje na koje se odnosi pravomoćna sudska presuda, odnosno sudska ili izvansudska nagodba.

## Članak 87.

(1) Mirovinski faktor iznosi za:

|   |     |
|---|-----|
| 1) starosnu mirovinu  | 1,0 |
| 2) starosnu mirovinu koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena   | 1,0 |
| 3. starosnu mirovinu stečenu prema posebnom propisu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja koja se isplaćuje za vrijeme zaposlenja s punim radnim vremenom                    | 0,5 |
| 4. starosnu mirovinu stečenu prema posebnom propisu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja koja se isplaćuje za vrijeme zaposlenja tih osoba do polovice punog radnog vremena | 1,0 |
| 5. starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika koja se isplaćuje za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena  | 1,0 |
| 6) prijevremenu starosnu mirovinu   | 1,0 |
| 7. prijevremenu starosnu mirovinu koja se isplaćuje za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena  | 1,0 |
| 8) privremenu invalidsku mirovinu koja se isplaćuje za vrijeme nezaposlenosti   | 0,8 |
| 9) invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti  | 1,0 |
| 10) invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti koja se isplaćuje za vrijeme nezaposlenosti  | 0,8 |
| 11) invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti, ako je uzrok bolesti ili ozljeda izvan rada  | 0,5 |

|   |        |
|---|--------|
| 12) invalidsku mirovinu ostvarenu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti uzrokovane ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja ili obavljanja samostalne djelatnosti     | 0,6667 |
| 13) obiteljsku mirovinu u slučaju ako mirovina pripada samo udovici, odnosno udovcu i djeci osiguranika, ili samo roditeljima, ili braći, sestrama i drugoj djeci bez roditelja uzetoj na uzdržavanje, i to ako mirovinu koristi: |        |
| – jedan član obitelji   | 0,7    |
| – dva člana obitelji  | 0,8    |
| – tri člana obitelji  | 0,9    |
| – četiri i više članova obitelji  | 1,0    |

(2) Ako pravo na obiteljsku mirovinu ima udovica, odnosno udovac, djeca i roditelji osiguranika, mirovinski se faktor određuje tako da se udovici, odnosno udovcu i djeci odredi prema stavku 1. točki 13. ovoga članka, a roditeljima ostatak do 1,0. Ako bi udovici, odnosno udovcu i djeci s obzirom na njihov broj mirovinski faktor iznosio 1,0, mirovinski faktor za udovicu, odnosno udovca i djecu iznosi 0,9, a za roditelje 0,1.

(3) Ako pravo na obiteljsku mirovinu ima udovica, odnosno udovac, djeca ili roditelji i drugi članovi obitelji (brat, sestra i drugo dijete bez roditelja uzeto na uzdržavanje), mirovinski se faktor određuje tako da se udovici, odnosno udovcu, djeci ili roditeljima odredi prema stavku 1. točki 13. ovoga članka, a drugim članovima obitelji – ostatak do 1,0.

(4) Ako pravo na obiteljsku mirovinu ima udovica, odnosno udovac i bivši bračni drug osiguranika, odnosno korisnika mirovine, oboje se, radi određivanja obiteljske mirovine prema ovome Zakonu, smatraju jednim članom obitelji pa im se mirovinski faktor određuje za jednog člana obitelji.

(5) Mirovinski faktor za obiteljsku mirovinu koja se isplaćuje za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena određuje se sukladno stavku 1. točki 13. odnosno stavcima 2. i 3. ovoga članka.

#### Članak 90.

(1) Osiguraniku koji ostvaruje mirovinu samo prema odredbama ovoga Zakona, a kojem je mirovina određena prema članku 79. stavcima 1. i 2. i člancima 81. do 88. ovoga Zakona manja od najniže mirovine, odredit će se najniža mirovina.

(2) Najniža mirovina određuje se za svaku godinu mirovinskog staža u visini 100% aktualne vrijednosti mirovine na dan određivanja mirovine.

(3) Najniža mirovina korisnika invalidske mirovine, čiji je djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti, određuje se prema stavku 2. ovoga članka, za 40 godina mirovinskog staža.

(4) Najniža mirovina korisnika invalidske mirovine, čiji je djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti djelomično posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti, a djelomično posljedica bolesti ili ozljede izvan rada, određuje se od zbroja najnižih mirovina obračunatih u razmjernom dijelu za slučaj djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti uzrokovanog ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću, prema stavku 3. ovoga članka, i razmjernom dijelu za slučaj bolesti ili ozljede izvan rada, prema stavku 2. ovoga članka.

(5) Najniža mirovina korisnika obiteljske mirovine nakon smrti osiguranika, čija je smrt posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti, određuje se, prema stavku 2. ovoga članka, za 40 godina mirovinskog staža.

(6) Najniža mirovina određuje se uz primjenu polaznog faktora i mirovinskog faktora prema ovome Zakonu.

(7) Korisniku starosne, prijevremene starosne, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, obiteljske mirovine i invalidske mirovine ostvarene zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti iz članka 56. ovoga Zakona, kao i korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad ostvarene do stupanja na snagu ovoga Zakona, najniža mirovina ne pripada za vrijeme zaposlenja duljeg od polovice punog radnog vremena ili obavljanja samostalne djelatnosti.

(8) Korisnicima prava na starosnu mirovinu, prijevremenu starosnu mirovinu, invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad i obiteljsku mirovinu, koji su ta prava ostvarili prema ranije važećim propisima o mirovinskom osiguranju do 31. prosinca 2013. pripada pravo na najnižu mirovinu u slučaju zaposlenja do polovice punog radnog vremena.

(9) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje će po službenoj dužnosti zatečenim korisnicima mirovine kojima je isplata najniže mirovine za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena bila obustavljena, uspostaviti isplatu najniže mirovine bez donošenja rješenja, najkasnije u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona, počevši od 1. kolovoza 2021., ako je to za njih povoljnije.

(10) Korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad iz stavka 7. ovoga članka nakon prestanka zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti, najniža mirovina određuje se odgovarajućom primjenom stavaka 2., 3., 4. i 6. ovoga članka.

## Članak 99.

(1) Korisniku mirovine koji se zaposli ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje isplata mirovine se obustavlja.

(2) Korisniku mirovine koji se zaposli u međunarodnoj organizaciji sa sjedištem u državi u kojoj se primjenjuju uredbe Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti ili u instituciji Europske unije na koju se primjenjuje Zakon o prijenosu mirovinskih prava («Narodne novine», br. 117/17.) odnosno zastupniku u Europskom parlamentu za razdoblje trajanja mandata u smislu članka 93.a ovoga Zakona obustavlja se isplata mirovine.

(3) Iznimno od stavaka 1. i 2. ovoga članka, mirovina se ne obustavlja:

1. korisniku starosne mirovine koji je ostvario starosnu mirovinu prema člancima 33. i 180. ovoga Zakona i nastavi raditi do polovice punog radnog vremena uz izmijenjeni ugovor o radu

2. korisniku starosne mirovine koji je ostvario starosnu mirovinu prema člancima 33. i 180. ovoga Zakona i korisniku starosne mirovine koji je tu mirovinu ostvario do stupanja na snagu ovoga Zakona koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena

3. korisniku mirovine koji je ostvario starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika prema članku 35. ovoga Zakona i nastavio raditi do polovice punog radnog vremena uz izmijenjeni ugovor o radu

4. korisniku starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena

5. korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, ostvarene do stupanja na snagu ovoga Zakona

6. korisniku invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ostvarene prema ovome Zakonu

7. korisniku koji obavlja sezonske poslove u poljoprivredi prema propisima o poticanju zapošljavanja i drugim propisima kojima je ovo pitanje uređeno na drukčiji način odnosno izričito propisano da se ne obustavlja isplata mirovine

8. korisniku koji ostvaruje drugi dohodak, odnosno obavlja drugu djelatnost (članak 17. ovoga Zakona)

9. korisniku starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena

10. korisniku starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja koji se tijekom korištenja prava zaposli s punim radnim vremenom



11. korisniku prijevremene starosne mirovine koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena

12. korisniku obiteljske mirovine koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena.

(4) Korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne ili opće nesposobnosti za rad prema posebnom propisu kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, koji prema tom propisu za vrijeme obavljanja dužnosti upravitelja zadruge nije obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje, ne obustavlja se isplata mirovine niti se po toj osnovi ponovno određuje kada poslove upravitelja zadruge obavlja bez plaće i naknade.

(5) Korisniku invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti za rad odnosno zbog potpunoga gubitka radne sposobnosti kojemu je ta mirovina prevedena u starosnu mirovinu, prema članku 58. stavku 1. i članku 175. stavcima 7. i 8. ovoga Zakona, ako se zaposli ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje, obustavlja se isplata mirovine.

#### Članak 100.

(1) Korisnik prijevremene starosne mirovine ili starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika koji je nakon stjecanja prava na mirovinu navršio najmanje jednu godinu staža osiguranja može nakon prestanka zaposlenja, odnosno obavljanja djelatnosti po osnovi koje je obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje ostvariti pravo na novu starosnu mirovinu, odnosno prijevremenu starosnu mirovinu ili starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ako su ispunjeni uvjeti godina života i mirovinskog staža iz članaka 33., 34., 35., 180. i 182. ovoga Zakona. Nova mirovina odredit će se prema članku 79. stavcima 1. i 2. i člancima 81. do 88. ovoga Zakona, prema ukupno navršenom mirovinskom stažu i ostvarenim vrijednosnim bodovima prije i poslije ostvarivanja prava na mirovinu.

(2) Pri određivanju nove prijevremene starosne mirovine ili prava na starosnu mirovinu iz stavka 1. ovoga članka polazni faktor na temelju kojega je bila određena prijašnja prijevremena starosna mirovina povećava se za 0,3% po mjesecu za svaki mjesec za koji je bila obustavljena isplata mirovine zbog zaposlenja ili obavljanja djelatnosti, a tako povećan polazni faktor može iznositi najviše do 1,0, dok se za korisnike starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika polazni faktor određuje u visini polaznog faktora prema kojem je bila određena prijašnja starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika.

(3) Korisniku starosne mirovine može se nakon prestanka zaposlenja, odnosno obavljanja djelatnosti po osnovi koje je obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje odrediti nova mirovina ako je navršio najmanje jednu godinu staža osiguranja nakon stjecanja prava na starosnu mirovinu i ispunjava uvjete starosti i mirovinskog staža za starosnu mirovinu. Nova mirovina odredit će se prema članku 79. stavcima 1. i 2. i člancima 81. do 88. ovoga Zakona prema ukupno navršenom mirovinskom stažu i ostvarenim vrijednosnim bodovima prije i poslije ostvarivanja prava na starosnu mirovinu.

(4) Ako je korisniku iz stavka 3. ovoga članka za vrijeme zaposlenja bila isplaćivana starosna mirovina, polazni faktor se određuje u visini polaznog faktora na temelju kojeg je bila određena prijašnja starosna mirovina.

(5) Korisniku starosne mirovine iz članaka 33. i 175. ovoga Zakona kojemu je bila obustavljena isplata starosne mirovine za vrijeme zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti, a koji ima 35 godina mirovinskog staža, polazni faktor se određuje tako da se polazni faktor na temelju kojeg je bila određena prijašnja starosna mirovina poveća za 0,15% za svaki mjesec za koji je bila obustavljena isplata mirovine, a može iznositi najviše 1,09.

(6) Korisniku starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika koji je ostvario pravo na mirovinu prema članku 35. ovoga Zakona navršenjem uvjeta za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu prema člancima 33. i 180. ovoga Zakona ne povećava se polazni faktor za određivanje starosne mirovine prema članku 85. stavku 3. ovoga Zakona.

(7) Korisnik prijevremene starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika i starosne mirovine ostvarene prema posebnim propisima o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja koji je nakon stjecanja prava na mirovinu po osnovi novoga zaposlenja nakon umirovljenja navršio najmanje jednu godinu staža osiguranja, kojima je mirovina za vrijeme zaposlenja bila isplaćivana primjenom članka 99. stavka 3. ovoga Zakona, može nakon prestanka zaposlenja ostvariti pravo na novu prijevremenu starosnu mirovinu, odnosno starosnu mirovinu ili starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika prema ovome Zakonu ako su ispunjeni uvjeti godina života i mirovinskog staža iz članaka 33., 34., 35., 180. i 182. ovoga Zakona. Nova mirovina odredit će se prema članku 79. stavcima 1. i 2. i člancima 81. do 88. ovoga Zakona, prema ukupno navršenom mirovinskom stažu i ostvarenim vrijednosnim bodovima prije i poslije ostvarivanja prava na prijašnju mirovinu, s time da se polazni faktor određuje u visini polaznog faktora prema kojemu je bila određena prijašnja mirovina.

(8) Korisniku prijevremene starosne mirovine, starosne mirovine ili starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika može se odrediti nova mirovina i ako je kao korisnik mirovine ostvario najmanje jednu godinu staža osiguranja po osnovi drugog dohotka za koji su u cijelosti uplaćeni doprinosi i ako su ispunjeni uvjeti godina života i mirovinskog staža iz članaka 33., 34., 35., 180. i 182. ovoga Zakona. Nova mirovina odredit će se prema članku 79. stavcima 1. i 2. i člancima 81. do 88. ovoga Zakona prema ukupno navršenom mirovinskom stažu i ostvarenim vrijednosnim bodovima prije i poslije ostvarivanja prava na prijašnju mirovinu, a polazni faktor određuje se u visini polaznog faktora na temelju kojega je bila određena prijašnja mirovina.

(9) Korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad ostvarene do stupanja na snagu ovoga Zakona, kao i korisniku invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti iz članka 39. stavka 3. ovoga Zakona, koji nastavi raditi na drugom poslu prema preostaloj, odnosno smanjenoj radnoj sposobnosti ili naknadno stupi u osiguranje i po toj osnovi navršio najmanje jednu godinu staža osiguranja, može se priznati pravo na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu, ako su ispunjeni uvjeti za stjecanje toga prava

prema člancima 33., 34., 35., 180. ili 182. ovoga Zakona. Nova mirovina odredit će se prema članku 79. stavcima 1. i 2. i člancima 81. - 88. ovoga Zakona prema ukupno navršenom mirovinskom stažu i ostvarenim vrijednosnim bodovima do dana stjecanja prava na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu, a polazni faktor može iznositi najviše 1,0.

(10) Korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad ostvarene do stupanja na snagu ovoga Zakona, kao i korisniku invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti iz članka 39. stavka 3. ovoga Zakona, koji je nakon stjecanja prava na tu mirovinu stekao svojstvo osiguranika, neovisno o trajanju staža osiguranja po toj osnovi, može se priznati pravo na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ako su ispunjeni uvjeti za stjecanje te mirovine iz članka 39. stavka 4. i članka 56. ovoga Zakona. Nova mirovina odredit će se na temelju ukupnog mirovinskog staža i ostvarenih vrijednosnih bodova do dana stjecanja prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, a polazni faktor može iznositi najviše 1,0.

(11) Korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad ostvarene do stupanja na snagu ovoga Zakona, kao i korisniku invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti iz članka 39. stavka 3. ovoga Zakona, koji nije imao svojstvo osiguranika nakon stjecanja prava na tu mirovinu može se priznati pravo na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ako su ispunjeni uvjeti za stjecanje te mirovine iz članka 39. stavka 4. i članka 56. ovoga Zakona. Nova mirovina odredit će se prema ukupno navršenom mirovinskom stažu i ostvarenim vrijednosnim bodovima do dana stjecanja prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, a polazni faktor može iznositi najviše 1,0.

#### Članak 119.

(1) Osoba za koju obveznik doprinosi ne podnese prijavu, odnosno odjavu osiguranja može zahtijevati da Zavod donese rješenje o priznanju, odnosno prestanku svojstva osiguranika.

(2) Ako osiguranik iz članaka 10., 11., 12. i 13. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana nastanka obveze na osiguranje ne podnese prijavu na osiguranje, Zavod će po službenoj dužnosti donijeti rješenje o priznanju svojstva osiguranika.

(3) Ako Zavod u roku od 12 mjeseci od dana nastanka obveze na osiguranje ne donese rješenje o priznanju svojstva osiguranika, svojstvo osiguranika priznaje se s datumom donošenja rješenja Zavoda.

#### Članak 161.

(1) Zavod ima pravo zahtijevati naknadu štete za novčana davanja koja se isplaćuju na teret mirovinskog osiguranja sve dok traje isplata tih davanja i iako su ta davanja osigurana u mirovinskom osiguranju.

(2) Naknada stvarne štete, koju Zavod ima pravo zahtijevati u slučajevima iz ovoga Zakona, obuhvaća ukupne svote davanja i troškove koji se isplaćuju iz mirovinskog osiguranja:

1. novčana davanja isplaćena na osnovi priznatog prava na invalidsku mirovinu u punom iznosu sve dok traje isplata invalidske mirovine, bez obzira na to je li osiguranik ispunio uvjete za ostvarivanje prava na prijevremenu ili starosnu mirovinu

2. novčana davanja isplaćena na osnovi priznatog prava na obiteljsku mirovinu u punom iznosu sve dok traje isplata obiteljske mirovine bez obzira na to bi li umrli osiguranik, da je živ, ispunio uvjete za ostvarivanje prava na prijevremenu ili starosnu mirovinu

3. novčana davanja na osnovi priznatog prava na naknadu zbog tjelesnog oštećenja

4. troškove profesionalne rehabilitacije, kao i novčane naknade u vezi s korištenjem tog prava.

(3) Zahtjevom za naknadu štete Zavod može obuhvatiti ukupnu svotu štete (kapitaliziranu štetu) ili svotu stvarne štete prema isplatama (pojedinih davanja) koja se odnosi na određeno razdoblje (npr. kalendarska godina).

(4) Kada se šteta sastoji u obvezi Zavoda na trajna novčana davanja, taj se iznos štete može zahtijevati i u ukupnom iznosu (kapitalizirana šteta), a izračunava se prema visini priznate mirovine i tablicama aktuarske matematike koje donosi Zavod po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za financije. Zavod može zahtijevati plaćanje naknade štete u ukupnom iznosu i neposredno od društva za osiguranje.

#### Članak 162.

(1) Zavod ima pravo na naknadu šteta od osobe koja je prouzročila smanjenje radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost, djelomičan ili potpuni gubitak radne sposobnosti, tjelesno oštećenje ili smrt osigurane osobe.

(2) Ako je štetu iz stavka 1. ovoga članka uzrokovao radnik na radu ili u vezi s radom, odgovaraju poslodavac i radnik solidarno.

(3) Za štetu iz stavka 1. ovoga članka odgovara poslodavac ako je šteta nastala zbog toga što nisu provedene mjere zaštite na radu, odnosno mjere za zaštitu građana.

(4) Korisnik mirovine dužan je na zahtjev Zavoda dostaviti podatke o okolnostima nastanka ozljede koja je uzrokovala smanjenje radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost, djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti i tjelesno oštećenje ili smrt osiguranika na kojima se temelje davanja Zavoda.

#### Članak 166.

(1) Osoba koja primi mirovinu ili neko drugo primanje iz mirovinskog osiguranja koje joj ne pripada dužna ga je vratiti Zavodu zbog stjecanja bez osnove.

(2) Obveza vraćanja davanja stečenog bez osnove (u daljnjem tekstu: nepripadna isplata) postoji:

1. kada je pravo iz mirovinskog osiguranja ostvareno protivno ovome Zakonu
2. kada je mirovina ili drugo primanje isplaćeno u većoj svoti od pripadajuće

3. kada je mirovina ili drugo primanje isplaćeno pravnoj ili fizičkoj osobi kojoj ne pripada.

(3) Zavod rješenjem u upravnom postupku po službenoj dužnosti utvrđuje visinu nepripadno isplaćenih sredstava stečenih bez osnove prema ovome članku.

(4) Zavod može potraživanje s osnove nepripadne isplate iz stavaka 1. i 2. ovoga članka namiriti prijebom iz mirovinskih primanja korisnika.

#### Članak 169.

(1) Ako se radi povrata nepripadne isplate, kamata ili troškova naplate vodi postupak pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, za vrijeme trajanja tog postupka zastara ne teče.

(2) Tijek zastare prava na utvrđivanje, odnosno prava na povrat nepripadne isplate, kamata i troškova naplate prekida se svakom službenom radnjom Zavoda usmjerenom na utvrđivanje ili povrat nepripadne isplate, kamata i troškova naplate, koja je dostavljena obvezniku povrata na znanje.

(3) Nakon poduzetih radnji iz stavka 2. ovoga članka zastarni rok počinje ponovno teći.

#### Članak 171.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor rada će usmenim rješenjem u zapisniku, na određeno vrijeme dok ne ukloni nedostatke u poslovanju, a najkraće u trajanju od petnaest dana, ako su nedostaci utvrđeni prvi put, odnosno u trajanju od trideset dana, ako su istovjetni nedostaci utvrđeni drugi i svaki sljedeći put računajući od dana donošenja prvog usmenog rješenja, zabraniti poslodavcu obavljanje djelatnosti u nadziranom poslovnom objektu, odnosno prostoru, ako utvrdi da je tijekom nadzora za poslodavca radio radnik na obavljanju posla koji s obzirom na narav i vrstu rada te ovlasti poslodavca ima obilježje posla za koji se zasniva radni odnos, a kojeg poslodavac nije prijavio na obvezno mirovinsko osiguranje prije početka rada, s prvim danom početka rada ili na odgovarajuće radno vrijeme.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka izvršava se pečačenjem poslovnih prostorija, postrojenja, uređaja i druge opreme za rad ili na drugi pogodan način, bez donošenja posebnog akta o dozvoli izvršenja rješenja, u roku od tri dana od dana donošenja usmenog rješenja u zapisniku.

(3) Iznimno, mjera zabrane obavljanja djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka neće se izvršiti, a usmeno izrečeno rješenje će se ukinuti ako poslodavac kome je mjera izrečena u roku od tri dana od dana izricanja mjere, nadležnom inspektorima rada dostavi dokaz da je otklonio nedostatke u poslovanju i izvršio uplatu iznosa od 20.000,00 kuna, za svakog radnika iz stavka 1. ovoga članka, u korist državnog proračuna.

(4) Poslodavac na kojeg se odnosi usmeno rješenje iz stavka 1. ovoga članka može pisanim putem, u skladu s posebnim propisom, zatražiti da se zapečaćene prostorije privremeno otpečate i u nazočnosti inspektora rada odmah izuzeti pokvarljive namirnice i poduzeti druge sigurnosne mjere radi sprječavanja štete.

(5) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavka 1. i 3. ovoga Zakona ne odgađa izvršenje rješenja.

#### Članak 172.

(1) Poslodavac, odnosno obveznik doprinosa kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 61.000,00 do 100.000,00 kuna ako ne dojavu Zavodu da osiguranik nije započeo raditi (članak 112. stavak 2.).

(2) Poslodavac, odnosno obveznik doprinosa kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u svoti od 5.000,00 do 50.000,00 kuna:

1. ako ne dostavi podatak o stažu osiguranja i osnovici za osiguranika u propisanom roku ili to učini nakon isteka propisanog roka (članak 108. stavci 5. i 6.)

2. ako unese netočne podatke u dokumentaciju dostavljenu u matičnu evidenciju (članak 108. stavak 7.)

3. ako radi utvrđivanja točnosti podataka i činjenica o kojima ovisi pravo iz mirovinskog osiguranja osiguranika onemoguću provjeru poslovnih knjiga, financijske dokumentacije i drugih evidencija (članak 109. stavak 1.)

4. ako ne prijavi početak ili prestanak poslovanja ili promjene u poslovanju ili to učini nakon isteka propisanog roka (članak 112. stavak 1. točka 1.)

5. ako ne prijavi ili odjavi osiguranje ili promjenu tijekom osiguranja ili to učini nakon isteka propisanog roka (članak 112. stavak 1. točke 2., 3. i 5.)

(3) Za postupke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba novčanom kaznom u svoti od 1.000,00 do 10.000,00 kuna.

#### Članak 173.

Poslovna banka ili druga osoba koja obavlja platni promet u Republici Hrvatskoj i pošta kaznit će se za prekršaj kaznom u svoti od 10.000,00 do 100.000,00 kuna ako na zahtjev Zavoda ne postupi prema članku 97. stavku 5. ovoga Zakona.

#### Članak 174.

Osiguranik koji je sam obveznik plaćanja doprinosa za mirovinsko osiguranje kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u svoti od 1.000,00 do 10.000,00 kuna:

1. ako ne dostavi podatke o početku poslovanja, prestanku poslovanja i promjenama u poslovanju obveznika doprinosa ili to učini nakon isteka propisanog roka (članak 112. stavak 1. točka 1.)

2. ako ne dostavi podatke o početku osiguranja, prestanku osiguranja i promjenama tijekom osiguranja ili to učini nakon isteka propisanog roka (članak 112. stavak 1. točke 4. i 5.).

**PRILOG - Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću**

| OBRAZAC<br>IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU                        |  |
|--|--|
| Naslov dokumenta   | Izvešće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju  |
| Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje   | Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike   |
| Svrha dokumenta  | <p>Svrha zakonskog prijedloga je redefiniranje važećeg modela obiteljske mirovine, kojim će se povećati obiteljska mirovina za 10% i omogućiti korištenje dijela obiteljske mirovine uz osobnu mirovinu (starosnu, prijevremenu starosnu i invalidsku), čime će se povećati razina adekvatnosti mirovina za ove posebno osjetljive kategorije umirovljenika. Ujedno se, u cilju dodatne zaštite djece korisnika obiteljske mirovine, predlaže i izuzimanje od ovrhe obiteljske mirovine koju koriste djeca umrlog osiguranika. Također, povećat će se donja razina prava iz mirovinskog osiguranja kroz dodatno postupno povećanje najniže mirovine za ukupno 3% i to od 1. siječnja 2023. za 1,5% i od 1. siječnja 2025. za 1,5%. Nadalje, profesionalnim vatrogascima, kao i vojnim osiguranicima, policijskim službenicima i ovlaštenim službenim osobama, koji su pravo na mirovinu ostvarili prije stupanja na snagu Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, omogućuje se rad uz istovremenu isplatu mirovine.</p> <p>Također, omogućit će se odjava osiguranja obrtnicima i osobama koje obavljaju profesionalnu djelatnost u slučaju privremene obustave ili mirovanja obavljanja djelatnosti. Prekršajne i odredba o inspekcijskom nadzoru prilagođena je radi uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Prijedlogom zakona postići će se veća razina socijalne sigurnosti te smanjiti rizik od siromaštva za posebno osjetljive kategorije umirovljenika. Pri tome je posebno važno naglasiti kako je predloženo omogućavanje korištenja dijela obiteljske mirovine uz osobnu značajna iskorak u mirovinskom sustavu generacijske solidarnosti, jer to do sada nije bilo moguće.</p> |
| Datum dokumenta  | 6. srpnja 2022.  |
| Verzija dokumenta  | Elektronička verzija   |
| Vrsta dokumenta  | Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju   |
| Naziv nacrtu zakona, drugog propisa ili akta   | Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju   |
| Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim | /  |



|  |   |
|--|---|
| stranicama Vlade   |   |
| Naziv tijela nadležnog za izradu nacрта  | Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike  |
| Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacрта?  | U radu proširene Radne skupine za preispitivanje modela obiteljske mirovine u kojoj su, osim predstavnika državnih tijela (Ministarstvo financija i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje) bili uključeni i predstavnici akademske zajednice (Pravni, Ekonomski fakultet, Institut za javne financije i Ekonomski institut), predstavnici sindikata (NHS-a, SSSH i MHS), predstavnici poslodavaca (HUP) i predstavnici umirovljenika (MUH i SUH), analiziran je važeći model obiteljske mirovine te napravljena usporedna analiza modela obiteljskih mirovina država članica EU-a. Također, na 8. sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe prezentiran je Prijedlog zakona te je provedena je rasprava o istom. |
| Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način?<br><br>Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje?<br>Ako nije, zašto? | Da.<br><br>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju bio je objavljen na internetskim stranicama portala e-savjetovanje u razdoblju od 21. lipnja do 5. srpnja 2022. u trajanju od 15 dana. Savjetovanje je skraćeno radi osiguranja tehničkih preduvjeta za provedbu Zakona. Naime, provedbeno tijelo, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje mora osigurati tehničke preduvjete za uspostavu novog poslovnog procesa, odnosno uspostaviti nova programska i organizacijska rješenja, kako bi se osigurala pravodobna implementacija Zakona od 1. siječnja 2023.   |
| Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?   | Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d., Hrvatska stranka umirovljenika, Sindikat umirovljenika Hrvatske, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, Pravobraniteljica za djecu i zainteresirani pojedinci  |
| <b>ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI</b><br><br>Primjedbe koje su prihvaćene<br><br>Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje  | Analiza dostavljenog komentara nalazi se u privitku ovog Obrasca.   |
| Troškovi provedenog savjetovanja   | Nije bilo troškova.   |

## Izješće o provedenom savjetovanju - Savjetovanje o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju

| Redni broj | Korisnik      | Isječak   | Komentar   | Status odgovora       | Odgovor  |
|------------|---------------|---|--|-----------------------|--|
| 1.         | Josip Čalušić | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju | Predlažem da se ugradi da se korisnicima prijevremene starosne mirovine nakon navršениh 65 godina života prepolovi penalizacija.   | <b>Ne prihvaća se</b> | Komentar se ne prihvaća jer nije predmet izmjena ovoga Prijedloga zakona. Međutim, ističemo kako je destimuliranje prijevremenog umirovljenja jedan od važnijih ciljeva u mirovinskom sustavu kojim se stvaraju uvjeti za osiguranje održivosti mirovinskoga sustava i primjerenije razine mirovina, a prijedlog o smanjenju penalizacije nakon navršene 65. godine svakako ne doprinosi navedenom cilju.  |
| 2.         | Zoran Anušić  | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju | Hrvatsko mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti "počiva na načelima uzajamnosti, solidarnosti i pravičnosti" (sa gov.hr). Načelo uzajamnosti podrazumijeva proporcionalnost mirovinskih primanja ulaganjima u taj sustav (tko uplati više dobije više) a solidarnosti preraspodjelu mirovinskih primanja u korist onih kojima je to potrebno. U prijedlogu izmjena Zakona o PIO ističu se i) novi model obiteljske mirovine, ii) povećanje najniže mirovine i iii) rad uz mirovinu posebnih kategorija zaposlenika. i) Obrazloženje da su baš obiteljske mirovine prioritet za intervenciju u hrvatskom mirovinskom sustavu u sadašnjim makroekonomskim uvjetima koji udaraju na sve umirovljenike nije uvjerljivo. Teza da su upravo korisnici obiteljske u većem riziku od siromaštva u tim uvjetima trebala bi biti detaljnije i preciznije elaborirana. Prezentirana razlika od 3 postotna poena u stopi rizika od siromaštva žena naspram ukupnog 65+ (33,6% prema 30.1%) u pretpandemijskoj 2019 nije dovoljan argument da se mjerama cilja isključivo | <b>Ne prihvaća se</b> | Vezano uz navode o neuvjerljivom obrazloženju intervencije u obiteljske mirovine, ističemo kako statistički podaci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o prosječnim iznosima mirovine kategorije korisnika obiteljske mirovine koja je u svibnju 2022. iznosila 2.185,00 kn upućuju na nužnost intervencije u cilju povećanja razine primjerenosti mirovine ove osjetljive kategorije umirovljenika. Stoga je redefiniranje obiteljske mirovine utvrđena kao jedna od mjera Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021. – 2026. U vezi navoda o nepravilnom i nejednakopravnom tretmanu uvođenja mogućnosti korištenja dijela obiteljske mirovine uz osobnu (starosnu/invalidsku) u odnosu na bračni/izvanbračni status te u odnosu na nasljeđivanje mirovine, odnosno sredstava iz II. mirovinskog stupa, naglašavamo kako osim spomenutih načela koja su navedena na početku komentara, treba uzeti u obzir i osigurane rizike u mirovinskom sustavu generacijske solidarnosti na |

|  |  |  |   |
|--|--|--|---|
|  |  | <p>na tu skupinu danas u 2022. Korisnicima koji su izabrali ili će izabrati 70% mirovine umrle/umrlog sada će to iznositi 77%. Nije jasno zašto se to predlaže i zašto sadašnjih 70% nije primjereno za slučajeve kad se dohodak umirovljeničkog kućanstva sastojao samo od mirovine umrlog pa preživjelom pripada 70%, dakle više od pola. Nasljeđivanje mirovine iz sustava solidarnosti novo je pravo koje se uvodi samo za neke kategorije korisnika – sa nižim i srednjim primanjima i one u braku i zajednici – i na teret svih ostalih korisnika. Primjer dvije učiteljice – isti staž, ista plaća, iste uplate doprinosa, iste godine života, ista početna mirovina, jedna u braku druga nije, ova u braku postane udovica i počne dobivati još i 27% mirovine preminulog. Radi višeg rizika od siromaštva? Ili radi bračnog statusa? Uzajamno, solidarno i pravično? Ili dvije učiteljice, jedna s niskom druga s visokom mirovinom, obje postanu udovice, jedna naslijedi 27% mirovine supruga (ako ne uzme 77%), a druga ništa radi visoke mirovine. Solidarno možda, ali uzajamno i pravično? Efektivno, s novim se pravom proširuje društvena solidarnost prema dijelu korisnika u braku i zakonitim zajednicama, ne nužno najpotrebitijima, bez identifikacije odgovarajućeg izvora financiranja za to novo pravo. Ako se odluči da je to prioritet hrvatskog mirovinskog sustava i obaveza svih osiguranika i korisnika, dodatne troškove treba pokriti većom stopom doprinosa. Ako to nije nacionalni mirovinski prioritet već interes i pravo koje će koristiti samo oni u braku i zakonskim vezama u određenom imovinskom rasponu, pravično bi bilo da oni podnesu taj teret sami a ne da ga se naplaćuje od svih osiguranika ili poreznih obveznika. Tako uostalom funkcionira drugi stup – ako si u braku i izabereš mogućnost nasljeđivanja mirovine primit</p> | <p>temelju kojega se ostvaruju prava iz mirovinskog osiguranja. Omogućavanjem korištenja dijela obiteljske mirovine članovima obitelji umrlog osiguranika/korisnika mirovine osigurava se pravo u slučaju nastupa rizika smrti. Stoga, korištenje dijela obiteljske mirovine omogućuje se prema propisanim uvjetima i kriterijima, uvažavajući pri tome ranije spomenuta načela uzajamnosti i solidarnosti, što se nikako ne može izjednačavati s obveznim mirovinskim osiguranjem na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup), kao niti s pravima iz sustava socijalne skrbi koja se uvjetuju socijalnim statusom. Predloženim rješenjem doprinosi se prevladavanju socijalnih rizika i ostvarivanju socijalne solidarnosti nužne za održanje i razvoj društva. Također, u odnosu na navode o ustavnosti predloženog rješenja, podsjećamo na izraženo mišljenje Ustavnog suda RH prema kojem zakonodavac ima ustavnu ovlast uređivati i mijenjati podsustav mirovinskog osiguranja utemeljenog na generacijskoj solidarnosti radi njegova prilagođavanja gospodarskim i socijalnim prilikama u zemlji radi poboljšanja materijalne i socijalne sigurnosti korisnika mirovine ostvarenih i određenih isključivo prema odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju. U vezi navoda o najnižoj mirovini, naglašavamo kako je važećim zakonskim okvirom uspostavljena znatno veća ovisnost visine mirovine o dužini mirovinskog staža i kroz institut najniže mirovine, kojim se osigurava donja razina prava i koje predstavlja solidarnu preraspodjelu u korist određenih skupina. Također, ukazujemo kako nije točna</p> |
|--|--|--|---|

|  |  |   |  |
|--|--|---|--|
|  |  | <p>ćeš nižu prvu mirovinu. Ako su oba supružnika umirovljenici mogu uzeti pojedinačne mirovine bez umanjenja, ali samo ako se odreknu nasljeđivanja. Za razliku od toga, u prvom stupu supružnici dobiju pojedinačnu mirovinu kao da nisu u braku, a onda će po ovom prijedlogu još i dio naslijediti jer su u braku. Uzajamno i pravično? Kada bi se princip iz drugog stupa primijenio i na prvi, tako da se za bračne drugove smanje početne mirovine u prvom stupu ako žele nasljeđivanje, pravo bi moglo biti univerzalno i u prvom i u drugom stupu, ne bi ga trebalo ograničavati u ovisnosti od visine dohotka. Na kraju, korisnici kombinirane mirovine biraju između povratka u prvi stup i kombinirane dvostupne mirovine. Ako će se nasljeđivanje dijela mirovine u prvom stupu ostvarivati bez smanjenja početne mirovine, a u drugom se ista smanjuje, kakav će biti izbor onih u braku prilikom odlaska u mirovinu? Iz navedenih razloga trebalo bi prije prihvaćanja potvrditi usklađenost ovog prijedloga s Ustavom. ii) Predlaže se podizanje najniže mirovine za 1.5% u dvije uzastopne godine povrh redovnog usklađivanja, radi smanjenja rizika siromaštva onih s minimalnim mirovinama. Najniža mirovina, međutim, je proporcionalna godinama staža, tako da je veći rizik od siromaštva onih s malo staža, a manji onih s 40 godina staža. Mjera međutim linearno povećava sve najniže mirovine i povećava uravnilovku (smanjuje uzajamnost) u sustavu. Najniža mirovina u Hrvatskoj već se sada računa na razini uplate doprinosa iz prosječne plaće. Drugim riječima, ako ste cijeli život radili za prosječnu plaću, mirovina će vam biti ista kao i svima drugima koji su zarađivali i doprinosili manje. S novim prijedlogom 3% viša i vama i njima, premda za to nije plaćen doprinos. Ako se odluči da je povećanje najniže</p> | <p>tvrdnja o istom iznosu mirovine korisnika koji je tijekom radnog vijeka ostvarivao plaću u visini prosječne plaće u Republici Hrvatskoj s onima koji ostvaruju pravo na najnižu mirovinu, s obzirom da prema Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskim osiguranju, oni imaju pravo na dodatak od 27%, za razliku od korisnika najniže mirovine koji to pravo ne mogu ostvariti. U odnosu na navode o omogućavanju rada profesionalnih vatrogasaca, policijskih službenih osoba i vojnih osoba umirovljenih prije stupanja na snagu Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijski službenika i ovlaštenih službenih osoba, ističemo kako je mirovinskom reformom predviđena takva mogućnost za pojedine kategorije umirovljenika. Naime, radi se o iznimci koja je uvedena isključivo radi osiguranja legitimnog cilja, a to je podučavanje mlađe radne snage i osiguranje radne snage posebnih vještina i kompetencija u deficitarnim zanimanjima. Stoga, dodatno proširenje predloženo je isključivo radi navedenog legitimnog cilja, a ne dvostrukog davanje po osnovi minulog rada Također, podsjećamo i na Odluku Ustavnog suda, broj: U-I-3667/2019, od 4. svibnja 2021. kojom nije prihvaćen prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 99. stavka 3. točke 10. Zakona o mirovinskom osiguranju, odnosno diskriminatornog učinka u predložene iznimke u odnosu na ostale kategorije umirovljenika.</p> |
|--|--|---|--|

|    |                 |                    |   |                       |                             |
|----|-----------------|--------------------|---|-----------------------|-----------------------------|
|    |                 |                    | <p>mirovine prioritet mirovinskog sustava, povećano pravo trebalo bi popratiti adekvatnim povećanjem stope doprinosa umjesto prevaljivanjem dodatnog troška na sve porezne obveznike. iii) Prava posebnih kategorija zaposlenika (vatrogasci i djelatne vojne osobe, policijski službenici i ovlaštene službene osobe te zaposlenici na poslovima razminiranja prije stupanja na snagu o DVO, PS i OSO) trebaju biti ujednačena, ali je pitanje razine tih prava u skladu s načelima uzajamnosti, solidarnosti i pravičnosti. Navedenim se kategorijama umirovljenika predlaže omogućiti rad do polovice punog radnog vremena uz isplatu starosne mirovine u iznosu od 100% ili rad u punom radnom vremenu uz isplatu mirovine u iznosu od 50%. Kao i drugim DVO, PS i OSO. Mogućnost rada na puno radno vrijeme uz primanje 50% mirovine potpuno je suprotna načelima solidarnosti i pravičnosti u sustavu generacijske solidarnosti. Društvo solidarno plaća mirovinu (ili dio) nekome tko radi puno radno vrijeme i doprinosi za one koji to ne mogu. Redovnim starosnim umirovljenicima ova mogućnost radi toga niti nije omogućena. S druge strane kategorije kojima je to omogućeno umirovljuju se ranije s beneficiranim radnim stažem jer rade na rizičnim poslovima koji pretpostavljaju značajno smanjenje radne sposobnosti. Ali ako ta sposobnost ne nestane i osoba može raditi puno radno vrijeme nema argumenata da joj se uz plaću isplaćuje i 50% mirovine. Kao i redovnom umirovljeniku kojemu se u tom slučaju mirovina obustavlja. Ovo je pravo već dano prethodnim izmjenama zakonima, a ovaj ga proširuje, umjesto da se koncept preispita s aspekta već spomenutih načela.</p> |                       |                             |
| 3. | Ljiljana Horvat | Prijedlog zakona o | Ukinuti diskriminaciju prilikom   | <b>Ne prihvaća se</b> | Komentar se ne prihvaća jer |

|    |                 |   |   |                              |  |
|----|-----------------|---|---|------------------------------|--|
|    |                 | <p>izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju</p> | <p>ostvarivanja prava na majčinsku mirovinu. Okosnica ovog prijedloga zakona obiteljsko je pravo, stoga posebnu pažnju treba posvetiti i majčinstvu. Međutim, Zakonom je u potpunosti ispušteno izjednačavanje prava svih žena, majki. Mirovinskom reformom 2019. godine Hrvatska je uvela tzv "majčinsku mirovinu". Za svako rođeno dijete novim umirovljenicima računa se šest mjeseci. Time se ublažava nepravda prema ženama koje su uslijed kraćeg radnog vijeka ostvarile manje radnog staža, a time i manju mirovinu. Naime, žene tijekom porodiljinog dopusta (ili više njih) u pravilu ne primaju punu plaću (a samim time opadaju mirovinski doprinosi) pa im je i mirovinski izračun manji. Zato je zakonodavac, kod donošenja mirovinske reforme iz 2019. godine u zakonodavstvo ugradio pravo na šest dodatnih mjeseci staža za svako rođeno ili posvojeno dijete. Problem kod ovog prava jest činjenica da ga mogu koristiti samo one umirovljenice koje su u mirovinu otišle od 2019. godine nadalje, što znači da je najveći broj umirovljenih majki ostao bez ovog dodatka. . Time i dalje postoji nepravda prema ženama koje su uslijed kraćeg radnog vijeka ostvarile manje radnog staža, a time i manju mirovinu.</p> |                              | <p>nije predmet izmjena ovoga Prijedloga zakona. Skrećemo pozornost da je institut dodanog staža u uveden kao svojevrsna demografska mjera u sustavu mirovinskog osiguranja, radi stvaranja preduvjeta za buduće korisnike mirovine, a ne u odnosu na zatečene korisnike mirovine koji su mirovinu ostvarili s drugačijim katalogom prava i načinom izračuna mirovine. Također, predstavljalo bi i retroaktivnu primjenu zakona, što nije dopušteno Ustavom.</p> |
| 4. | Ljiljana Horvat | <p>Prijelazne i završne odredbe</p>                         | <p>Ukinuti diskriminaciju prilikom ostvarivanja prava na majčinsku mirovinu. Okosnica ovog prijedloga zakona obiteljska su prava, stoga posebnu pažnju treba posvetiti majčinstvu. Međutim, Zakonom je u potpunosti ispušteno izjednačavanje prava svih žena, majki. Mirovinskom reformom 2019. godine Hrvatska je uvela tzv "majčinsku mirovinu". Za svako rođeno dijete novim umirovljenicima računa se šest mjeseci. Time se ublažava nepravda prema ženama koje su uslijed kraćeg radnog vijeka</p>   | <p><b>Ne prihvaća se</b></p> | <p>Već odgovoreno pod rednim brojem 3. Međutim, dodajemo kako se ne može prihvatiti tvrdnja da je prema zatečenim korisnicima mirovine ovom reformskom mjerom učinjena nepravda i da je došlo do diskriminacije, jer se mirovina ostvaruje prema propisu koji je na snazi u trenutku ostvarivanja prava.</p>   |

|    |                                |  |  |                       |   |
|----|--------------------------------|--|--|-----------------------|---|
|    |                                |  | <p>ostvarile manje radnog staža, a time i manju mirovinu.</p> <p>Naime, žene tijekom porodiljinog dopusta (ili više njih) u pravilu ne primaju punu plaću (a samim time opadaju mirovinski doprinosi) pa im je i mirovinski izračun manji.</p> <p>Zato je zakonodavac, kod donošenja mirovinske reforme iz 2019. godine u zakonodavstvo ugradio pravo na šest dodatnih mjeseci staža za svako rođeno ili posvojeno dijete.</p> <p>Problem kod ovog prava jest činjenica da ga mogu koristiti samo one umirovljenice koje su u mirovinu otišle od 2019. godine nadalje, što znači da je najveći broj umirovljenih majki ostao bez ovog dodatka. .</p> <p>Time i dalje postoji nepravda prema ženama koje su uslijed kraćeg radnog vijeka ostvarile manje radnog staža, a time i manju mirovinu.</p> |                       |   |
| 5. | Hrvatska stranka umirovljenika | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju<br>Članak 3. | <p>U članku 74.a stavak (b) alineja 3. umjesto riječi" ako mu ukupna svota mirovina iz obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj ne prelazi iznos od 80 aktualnih vrijednosti mirovine" mijenjaju i glase: "ako mu ukupna svota iz obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj ne prelazi iznos od 7.530,00 kuna.</p> <p>Obrazloženje: 01. siječnja 2023. Republika Hrvatska ulazi u euro zonu i sredstvo plaćanja u RH postaje EURO. Predloženi iznos je iznos od 1000,00 eura i koliko bi trebalo po našem mišljenju iznositi taj limitirani iznos.</p>  | <b>Ne prihvaća se</b> | <p>Predloženi utvrđeni iznos ukupne svote mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja za ostvarivanje prava na isplatu dijela mirovine vezan je uz aktualnu vrijednost mirovine (AVM), koju čini utvrđena svota mirovine za jedan osobni bod, a koja se usklađuje dva puta godišnje prema formuli za usklađivanje mirovina, što smatramo boljim rješenjem od utvrđivanja fiksnog iznosa. Na taj način odgovarajuće se osigurava i rast predloženog limita s rastom potrošačkih cijena i bruto plaća svih zaposlenih u RH svakih šest mjeseci.</p> |
| 6. | Hrvatska stranka umirovljenika | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju<br>Članak 3. | <p>Dodani Članak 74.a (a) Ako je udovica, odnosno udovac, korisnik starosne, prijevremene starosne ili invalidske mirovine i ispunjava uvjete za stjecanje prava na obiteljsku mirovinu prema ovom Zakonu ili drugom posebnom propisu može, iznimno od članka 98. ovoga Zakona, koristiti i dio obiteljske mirovine. (b) Udovici, odnosno udovcu iz stavka 1. ovoga članka dio obiteljske mirovine uz starosnu, prijevremenu</p>   | <b>Ne prihvaća se</b> | <p>Vezano za uvjet predložene starosne dobi od 65 godina s kojom se može ostvariti pravo na dio obiteljske mirovine, važno je istaknuti kako isti ne mora biti identičan propisanom uvjetu za ostvarivanje prava na mirovinu. S obzirom da se mogućnost korištenja dijela obiteljske mirovine veže uz korištenje osobne mirovine (starosne/invalidske), smatramo predloženu</p>   |

|    |  |   |  |                       |   |
|----|--|---|--|-----------------------|---|
|    |  |   | <p>starosnu ili invalidsku mirovinu može se isplaćivati pod sljedećim uvjetima: 1. ako je jedini korisnik obiteljske mirovine 2. ako je navršio 65 godina života ili je žena stekla uvjete za starosnu mirovinu u prijelaznom razdoblju 3. ako mu ukupna svota mirovina iz obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj ne prelazi iznos od 80 aktualnih vrijednosti mirovine. (c) Dio obiteljske mirovine određuje se u iznosu od 27% od pripadajuće svote obiteljske mirovine ili u iznosu od 20,8% od osobne mirovine preminulog partnera. Obrazloženje dodatka predloženim izmjenama ZOMO-a: U aktualnom Zakonu o mirovinskom osiguranju supruga je pravo na obiteljsku mirovinu stekla s 50 godina života, a zakonodavac je sada maksimalno taj uvjet produžio čak za 15 godina. Pod (b) 2. U Zakonu o mirovinskom osiguranju 65 godina života je uvjet za pravo na starosnu mirovinu muškarca, a u 2023. žena u prijelaznom razdoblju ostvaruje pravo na starosnu mirovinu s 63 godine i tri mjeseca života. Nije logično da je ostvarila pravo na starosnu mirovinu, a istovremeno nema pravo na obiteljsku mirovinu, koju mora čekati gotovo dvije godine. Pod (c) Tekst „u iznosu od 27% od pripadajuće svote obiteljske mirovine“ u javnosti stvara nerazumijevanje i duži je postupak izračuna dijela obiteljske mirovine. Predloženi dodatak teksta znači kraći izračun i jednostavniji za sve koji sami žele izračunati dio obiteljske mirovine.</p> |                       | <p>starosnu dob odgovarajućom u smislu sposobnosti za rad, odnosno radnu aktivnost. Naime, prema propisima kojima se reguliraju prava iz radnog odnosa i tržište rada, odnosno zapošljavanje, radno sposobnom osobom smatra se osoba od 15- te do 65-te godina života. Stoga, je predložena starosna dob vezan uz radnu aktivnost, jer se do navršene 65 godine života prihod u pravilu može osigurati radom ili obavljanjem djelatnosti. Također, važno je kontinuirano poticati na duži ostanak u svijetu rada te bi propisivanje niže granice za ostvarivanje ovog novog prava imalo negativan učinak u smislu povećanja broja korisnika. Nadalje, vezano uz dio koji se odnosi na predloženi izračun dijela obiteljske mirovine, na način da se utvrđuje u iznosu od 27% od obiteljske mirovine, ističemo kako se iznos obiteljske mirovine određuje prema propisanoj zakonskoj formuli te je za dio mirovine koji se koristi uz obiteljsku mirovinu bilo nužno odrediti na predloženi način.</p> |
| 7. | Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d. | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju Članak 3. | Predlaže se izmijeniti članak 74.a stavak (b), točka 3. na način da glasi: 3. ako mu ukupna svota mirovina iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti u Republici Hrvatskoj ne prelazi iznos od 80 aktualnih vrijednosti mirovine. Predlaže se omogućiti preživjelom  | <b>Ne prihvaća se</b> | Mirovina iz II. mirovinskog stupa je mirovina iz obveznog mirovinskog osiguranja te nema opravdanog razloga da se ista ne uračunava za ispunjenje propisanog graničnog iznosa od 80 aktualnih vrijednosti mirovine. Također, uvjeti se procjenjuju na dan ostvarivanja prava, dakle od  |



|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  |  | <p>bračnom drugu primanje obiteljske mirovine uz svoju mirovinu uz uvjet visine ukupne svote mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti. Naime, obzirom da Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje samostalno raspolaže podacima o visini mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti ovako postavljenim uvjetom se ubrzava postupak priznavanja i olakšava provjera cenzusa za ispunjavanje uvjeta na dodatnu obiteljsku mirovinu uz svoju mirovinu. Također se eliminira mogućnost preplate mirovine i dodatno se štite umirovljenici s nižim mirovinskim primanjima u samačkim kućanstvima. Obzirom da prijedlogom teksta zakona nije postavljen uvjet šireg imovinskog cenzusa, kao npr. drugi prihodi, prihodi iz radnog odnosa, pa niti mirovina iz 3. stupa mirovinskog osiguranja, nije svrsishodno kao uvjet za ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu postavljati visinu kombinirane mirovine iz 1. i 2. stupa mirovinskog osiguranja. Treba imati na umu da se mirovina iz 1. stupa isplaćuje za prethodni mjesec, a mirovina iz 2. stupa za tekući mjesec. Isto tako različita je dinamika usklađivanja mirovine iz 1. stupa a različita iz 2. stupa. Iz navedenog proizlazi da bi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje svaki mjesec trebao imati kontinuiranu razmjenu podataka s privatnim mirovinskim osiguravajućim društvima u svrhu provjeravanja uvjeta za ostvarivanje prava na dio obiteljske mirovine, a što je povezano s neopravdano većim troškovima kako za državni proračun tako i za privatna mirovinska osiguravajuća društva. S druge strane ako bi se kao uvjet postavila visina mirovine na temelju generacijske solidarnosti, cjelokupni operativni model je u poslovnoj domeni samo</p> | <p>prvog slijedećeg dana od podnošenja zahtjeva i za šest mjeseci unatrag, stoga različita dinamika isplate i usklađivanje neće biti od utjecaja. Naglašavamo, kako bi uzimanje u obzir radi provjere uvjeta samo mirovinu iz I. mirovinskog stupa, dovelo u povoljniji položaj korisnike mirovina iz oba mirovinskog stupa.</p> |
|--|--|--|--|

|    |            |  |   |                       |   |
|----|------------|--|---|-----------------------|---|
|    |            |  | isplatitelja mirovine iz 1. stupu čime se osigurava ažurno raspolaganje točnim podacima te se postiže viša razina socijalne sigurnosti i smanjuje rizik od siromaštva za osjetljive kategorije umirovljenika. Stoga se predlaže izmjena točke 3., na način kako je gore navedeno.   |                       |   |
| 8. | Ivan Šušić | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju<br>Članak 3. | Predlaže se izmjena dodanog članka 74a Zakona na sljedeći način: Članak 74a, točka c): Dio obiteljske mirovine određuje se na temelju osobnih bodova umrlog u trenutku smrti uz primjenu mirovinskog faktora iz članka 87. st. 1. t. 14. ovog Zakona. U članku 87. st. 1. t. 14. Zakona definirati mirovinski faktor za korisnika dijela obiteljske mirovine iz članka 74a koji iznosi: 0,2079. S obzirom na dosadašnju provedbenu praksu u rješavanju o pravima na obiteljsku mirovinu u kojoj se svota obiteljske mirovine određivala uz primjenu mirovinskog faktora, aktualne vrijednosti mirovine i osobnih bodova umrlog smatram da se treba nastaviti na isti način određivati obiteljska mirovina i u konkretnom slučaju kojeg predlaže zakonodavac. Radi jednostavnijeg obrazloženja izračuna dijela mirovine i radi otklanjanja potencijalnih nedoumica u javnosti i među korisnicima - "pripada li mi 27 posto mirovine umrlog ili 27 posto mirovine od obiteljske mirovine?". HZMO u rješavanju o pravima na obiteljsku mirovinu u tekstu obrazloženja rješenja u upravnim postupcima je do sada koristio pojam mirovinskog faktora, aktualne vrijednosti mirovine i osobnih bodova umrlog sukladno važećem propisu. Nastavak takve prakse omogućio bi jednostavniju konstrukciju samog teksta obrazloženja rješenja u upravnim postupcima, a i usklađenost sa dosadašnjom praksom u slučajevima određivanja svote obiteljske mirovine. | <b>Ne prihvaća se</b> | Kao što smo naveli pod rednim brojem 6. radi se o dijelu obiteljske mirovine, a ne o novoj vrsti mirovine koja bi se računala prema propisanoj zakonskoj formuli. |

|    |                |   |  |                       |   |
|----|----------------|---|--|-----------------------|---|
| 9. | Željko Deković | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju | <p>Priznavanje radnog staža koris. prijevremene starosne mir. po osnovi radnog staža ostvarenog od radnog odnosa ili drugog dohotka i umanjenje penalizacije za prijevremene mirovine Poštovani, kada osiguranik. ispuni uvjete za priznanje prava na prijevremenu starosnu mirovinu prema članku 34. ZOMO-a provodi se sljedeći postupak: “ • U postupku izračuna mirovine prema članku 81. do 84. ZOMO-a utvrđuju se prosječni vrijednosni bodovi • Polazni faktor za određivanje prijevremene starosne mirovine prema čl. 85. stavku 2. ZOMO-a određuje se tako da se polazni faktor iz čl. 85. stavka 1., koji iznosi 1,0 smanjuje za 0,2% za svaki mjesec ranijeg odlaska u mirovinu prije navršene dobi osiguranika propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu • Osobni bodovi za određivanje mirovine prema članku 86. ZOMO-a utvrđuju se tako da se prosječni vrijednosni bodovi pomnože s ukupnim mirovinskim stažem iskazanim u obliku decimalnog broja i s polaznim faktorom. Od tako utvrđenih osobnih bodova određuje se dio mirovine kao osnovna mirovina prema odredbi članka 93. ZOMO-a.“ Nije sporno kako se korisniku prijevremene starosne mirovine, starosne mirovine ili starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika može odrediti nova mirovina ako je kao korisnik mirovine ostvario najmanje jednu godinu staža osiguranja po osnovi drugog dohotka za koji su u cijelosti uplaćeni doprinosi i ako su ispunjeni uvjeti godina života i mirovinskog staža iz članaka 33., 34., 35., 180. i 182. Zakona o mirovinskom osiguranju. Međutim, nova mirovina odredit će se prema članku 79. stavcima 1. i 2. i člancima 81. do 88. ovoga Zakona prema ukupno navršenom mirovinskom stažu i ostvarenim vrijednosnim bodovima prije i poslije</p> | <b>Ne prihvaća se</b> | <p>Komentar se ne prihvaća jer nije predmet izmjena ovoga Prijedloga zakona. Međutim, ističemo kako je način određivanja prijevremene starosne mirovine na temelju naknadno navršenog staža osiguranja u pogledu smanjenja, odnosno tzv. penalizacije vezan isključivo uz opredjeljenje destimuliranja prijevremenog umirovljenja. Stoga je i predviđeno isto smanjenje kod ponovnog određivanja u slučaju da je mirovina bila u isplati. U slučaju da je korisniku za vrijeme zaposlenja bila obustavljena ranije priznata prijevremena starosna mirovina, može mu se smanjiti i tzv. penalizacija ovisno o razdoblju obustave mirovine.</p> |
|----|----------------|---|--|-----------------------|---|

|  |  |   |  |  |
|--|--|---|--|--|
|  |  | <p>ostvarivanja prava na prijašnju mirovinu, a polazni faktor i dalje se određuje u visini polaznog faktora na temelju kojega je bila određena prijašnja mirovina. STOGA PREDLAŽEM DA AKO KORISNIK PRIJEVREMENE STAROSNE MIROVINE DULJE VRIJEME ZASNUJE RADNI ODNOS UZ KORIŠTENJE POSTOJEĆE MIROVINE ILI OSTVARUJE DRUGE DOHOTKE, TE AKO PODNESE ZAHTJEV ZA PONOVRNO ODREĐIVANJE MIROVINE KADA ISPUNI UVJET OD 12 MJESECI STAŽA OSIGURANJA PO TOJ OSNOVI I NAPUNI 65 GODINA ŽIVOTA DA SE PENALIZACIJE PRIJEVREMENE MIROVINE SMANJI ZA UTVRĐENI IZNOS RADNOG STAŽA I POVEĆA POSTOJEĆI IZNOS PRIJEVREMENE MIROVINE KOJU SADA PRIMA/ S OBZIROM NA TO KAKO SE POLAZNI FAKTOR ODREĐUJE U VISINI POLAZNOG FAKTORA NA TEMELJU KOJEGA JE BILA ODREĐENA PRIJAŠNJA MIROVINA, ODNOSNO DA SE PROMJENI POLAZNI FAKTOR ZA NAKNADNO UTVRĐENI RADNI STAŽ/? Naime, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje utvrđuje staž po osnovi drugog dohotka početkom godine za prethodnu kalendarsku godinu, nakon objave podatka o prosječnoj plaći u RH u prethodnoj godini. Zavod donosi rješenje o novoj određenoj mirovini od prvog dana sljedećeg mjeseca nakon podnesenog zahtjeva za ponovno određivanje mirovine. Primjerice, u mojem slučaju, ja sam u kalendarskoj 2021. godini ostvario drugi dohodak u iznosu 137.872,33 kn /kao sudski vještak za fin. - rač. poslove, te viši predavač na Veleučilištu u Šibeniku/ prema podacima iz matične evidencije osiguranika HZMO na dan: 05.01.2022. godine predstavlja izveden staž mirovinskog osiguranja od 12 mjeseci s obzirom na iznos prosječne bruto plaće u 2021.g. u RH. Staž osiguranja utvrđuje se za svaku kalendarsku godinu tako</p> |  |  |
|--|--|---|--|--|

|  |  |   |  |  |
|--|--|---|--|--|
|  |  | <p>da se osnovica prema dohocima i/ili primicima na koje su obračunati i uplaćeni doprinosi podijeli s prosječnom mjesečnom plaćom svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u istoj godini, prema podacima Državnog zavoda za statistiku/. Prema sadašnjem Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine broj 151/14,33/15,115/18) ako ja kao korisnik prijevremene starosne mirovine HZMO-u uputim zahtjev za ponovno određivanje mirovine u 2022. godini za ostvareni dodatni mirovinski staž po osnovi drugog dohotka od 12 mjeseci u 2021.g., meni kao dosadašnjem korisniku prijevremene starosne mirovine koju sam primao za vrijeme ostvarivanja drugog dohotka, prigodom određivanja nove mirovine ne povećava se polazni faktor, tj. ne smanjuje se postotak umanjenja prijevremene starosne mirovine za ostvareni staž od 12 mjeseci i povećava mirovina za ostvarenu još jednu dodatnu godinu radnog staža. Ukratko moj prijedlog da se izmjenama postojećeg Zakona o mirovinskom osiguranju omogući sljedeće: :<br/>Dodatni radni angažman iza kojeg stoje uplate za mirovinsko osiguranje umirovljenicima korisnicima prijevremene starosne mirovine treba omogućiti da zatraže novi izračun mirovine kad ostvare najmanje godinu radnog osiguranja po osnovi radnog osnosa ili drugog dohotka za koji su u cijelosti uplaćeni doprinosi, i uz ispunjen uvjet godina života i mirovinskog staža za novu mirovinu i to kada korisnik prijevremene starosne mirovine napuni 65 godina života. Da budem sasvim precizan, treba zakonskim izmjenama priznati novo plaćene doprinose za mirovinsko osiguranje u novi izračun mirovine, i smanjiti penalizaciju prijevremene mirovine kada umirovljenik ostvaruje dodatnih 12 mjeseci</p> |  |  |
|--|--|---|--|--|

|     |                                  |   |  |                       |  |
|-----|----------------------------------|---|--|-----------------------|--|
|     |                                  |   | <p>staža i dodatnih 12 mjeseci života i što je najvažnije uplaćuje nove doprinose za mirovinski i to u ne malim iznosima za ostvariti 12 mjeseci radnog staža / primjerice u mome slučaju ja sam uplatio cca 13.780,00 kn doprinosa za mirovinsko osiguranje u 2021.g./? Nema nikakvog smisla i mome mišljenju protivno je Ustavnom načelu jednakosti građana pred zakonom da „startna“ penalizacija utvrđena rješenjem o određivanju prijevremene starosne mirovine korisnicima ostaje doživotno neovisno o budućem ostvarenju radnog staža po osnovi radnog odnosa ili drugog dohotka, te godina života? ALTERNATIVA JE UKINUTI PLAĆANJE DOPRINOSA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE SVIM UMIROVLJENICIMA PO SVIM OSNOVAMA. Unaprijed zahvaljujem uz srdačan pozdrav iz Šibenika! Željko Deković. PS Poseban problem je nadalje što penalizacija u drugom stupu nije tako vidljiva, ali itekako postoji iz razloga što je dob odlaska u mirovinu važan faktor aktuarskih izračuna koje koristi drugi stup tako da će za istu svotu štednje mirovina 65-godišnje muškarca biti veća od mirovine 60-godišnjaka.</p> |                       |  |
| 10. | Sindikata umirovljenika Hrvatske | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju Članak 3. | <p>Sindikata i Matica umirovljenika Hrvatske smatraju krajnje promašenim uvođenje limita dobi od 65 godina za stjecanje prava na dio obiteljske mirovine uz zadržavanje vlastite. Naime, nema logike da se uvodi dodatni dobni kriterija, uz već postojeći za stjecanje obiteljske mirovine. SUH i MUH su predložili da se umjesto dosadašnjih 50 godina života dob za pravo stjecanja obiteljske mirovine poveća na 55 godina (s obzirom na povećan životni vijek stanovništva, a osobito žena), a ne da se omogućava stjecanje prijevremene starosne mirovine ženama sa 58 godina i 33 godine radnog staža, a onda</p>   | <b>Ne prihvaća se</b> | <p>Predložena starosna dob od 65 godina vezana je uz radnu sposobnost, odnosno radnu aktivnost i opredjeljenje o poticanju dužeg ostanka na tržištu rada. Propisivanjem niže starosne dobi uz mogućnost rada do polovice punog radnog vremena motiviralo bi korisnike na ranije umirovljenje, što bi se negativno odrazilo na održivost mirovinskog sustava i dovelo do povećanja broja umirovljenika.</p> |

|     |                                  |   |   |                       |  |
|-----|----------------------------------|---|---|-----------------------|--|
|     |                                  |   | <p>isti/e moraju čekati na dio obiteljske mirovine još sedam godina! Gdje tu logika? Svakako treba izbrisati iz Prijedloga Zakona o izmjenama i dopuna ZOMO taj neshvatljiv uvjet.</p>  |                       |  |
| 11. | Sindikata umirovljenika Hrvatske | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju<br>Članak 9.  | <p>Sindikata i Matica umirovljenika smatraju neprihvatljivim dodatno povećanje najniže mirovine za ukupno 3 posto, i to 1. siječnja 2023. za 1,5 posto, te dvije godine kasnije 1. siječnja 2025. za još 1,5 posto. Pozdravljaju što bi bilo obuhvaćeno više od 287.000 korisnika, za što je potrebno izdvojiti oko 99 milijuna kuna samo u 2023. godini. Međutim, umirovljeničke udruge smatraju da je riječ o sramotno niskom iznosu koji naprosto ponižava umirovljenike s najnižim mirovinama, a posebno je nevjerojatno da se isplaćuju s razmakom od dvije godine. Riječ je o dovoljno niskom iznosu da se isplati jednokratno, posebno u uvjetima galopa inflacije i porasta cijena koji ugrožavaju upravo one najranjivije.</p> |                       | <p>Nakon dodatnog povećanja najnižih mirovina za 3% od 1.7.2019. uz redovno usklađivanje mirovina od 1.1. i 1.7. svake kalendarske godine, predlaže se ponovno dodatno povećanje najnižih mirovina od ukupno 3% sukladno gospodarskim mogućnostima. Podsjećamo da je institut najniže mirovine socijalno zaštitni institut u mirovinskom sustavu generacijske solidarnosti za one umirovljenike čija je mirovina na temelju ostvarenog mirovinskog staža i plaća niža od najniže mirovine. Osim toga treba napomenuti da će korisnici najniže obiteljske mirovine kumulativno uz dodatno povećanje najniže mirovine ostvariti i povećanje mirovinskog faktora s 0,7 na 0,77 odnosno i povećanje obiteljske mirovine od 10%. Također korisnici osobne najniže mirovine (starosne, prijevremene starosne, invalidske mirovine) koji ispunjavaju uvjete na dio obiteljske mirovine, uz dodatno povećanje najniže mirovine od ukupno 3% dobit će i dio obiteljske mirovine od 27%.</p> |
| 12. | Sindikata umirovljenika Hrvatske | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju<br>Članak 11. | <p>U izmjene ZOMO uključen je i poseban status vatrogasnim umirovljenicima, koji će, poput policijskih, vojnih i braniteljskih umirovljenika dobiti mogućnost rada dulje od pola radnog vremena, uz zadržavanje pola mirovine. Predstavnici umirovljeničkih udruuga, Sindikata i Matice, su izrazito protiv takvih izmjena „skok na skok“, već predlažu da se zakonom dopusti pravo rada svih pod istim uvjetima svim umirovljenicima, i to na način da sami, ili u dogovoru s poslodavcem, biraju hoće li</p>  | <b>Ne prihvaća se</b> | <p>Komentar se ne prihvaća jer se radi o iznimci koja je uvedena isključivo radi osiguranja legitimnog cilja, a to je podučavanje mlađe radne snage i osiguranje radne snage posebnih vještina i kompetencija u deficitarnim zanimanjima, a ne privilegiji. Stoga, predloženo dodatno proširenje i omogućavanje rada bez ograničenja u pogledu radnog vremena ili zarade ne bi pozitivno utjecalo na kretanja u mirovinskom sustavu i imalo</p>  |

|     |                |  |  |                       |   |
|-----|----------------|--|--|-----------------------|---|
|     |                |  | raditi pola radnog vremena uz zadržavanje cijele mirovine, ili cijelo radno vrijeme uz pola mirovine. Neprihvatljivo je da u uvjetima kad u Hrvatskoj radi samo 1,5 posto umirovljenika, a u europskim zemljama oko 20 posto, neke kategorije umirovljenika budu privilegirane, a druge kontinuirano diskriminirane.               |                       | bi posljedicu značajnog povećanja broja umirovljenika i poticala na umirovljenje s ispunjenjem prvog propisanog uvjeta.   |
| 13. | Zdravko Krznar | Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom te posljedice koje će donošenjem zakona prosteći<br>1. Ocjena stanja                                   | Predlažem brisati dio teksta iz prvog odlomka u ovoj točki „cjelovito unaprijeđen mirovinski sustav“<br>Obrazloženje: Netočna konstatacija iz pozicije umirovljenika kojima je prosječna mirovina pala u opisanom razdoblju sa 42% na 36% prosječne plaće.   | <b>Ne prihvaća se</b> | Mirovinskom reformom je značajno unaprijeđen mirovinski sustav. Podsjećamo kako je omogućen izbor povoljnije mirovine osiguranicima obvezno osiguranim u II. mirovinskom stupu te dodatak na mirovinu onima koji izaberu mirovinu iz I. i II. stupa. Proširen je krug umirovljenika kojima je omogućen rad uz mirovinu, uvedena povoljnija formula usklađivanja mirovine, povećana tzv. bonifikacija za kasnije umirovljenje, dodatno povećana najniža mirovina te uveden institut dodanog staža. Stoga, brojnim mjerama u mirovinskoj reformi učinjeni su značajni iskoraci u osiguranju primjerenijih mirovina. Međutim, visina mirovine u najvećoj mjeri ovisi o navršenom mirovinskom stažu i ostvarenim plaćama tijekom radnog vijeka. Udio neto mirovine u neto plaći RH u svibnju 2022. (isplata u lipnju) je 40,07% bez međunarodnih ugovora. Stoga je nužno poticati duži rad te osiguravati preduvjete za veće plaće koje će u budućnosti rezultirati i većim mirovinama. |
| 14. | Zdravko Krznar | Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom te posljedice koje će donošenjem zakona prosteći<br>2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom | Predlažem brisanje naziva te točke i dodavanje naziva „osnovna pitanja koja se trebaju urediti ovim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama zakona o mirovinskom osiguranju<br>Obrazloženje: u nesuglasju sa nazivom dokumenta. Dodatno obrazloženje: Možda je zapravo (podsvjesno) to i točan naziv jer bi bilo bolje napraviti | <b>Ne prihvaća se</b> | Nije predmet izmjena ovoga Prijedloga zakona.   |



|     |                |  |  |                       |  |
|-----|----------------|--|--|-----------------------|--|
|     |                |  | novi, pravedan Zakon o mirovinskom osiguranju koji će štiti prava i dostojanstvo postojećih i budućih umirovljenika.   |                       |  |
| 15. | Zdravko Krznar | Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom te posljedice koje će donošenjem zakona prosteći<br>3. Posljedice koje će donošenjem zakona prosteći | Predlažem da se doda odlomak u kojem se objašnjava zašto onaj koji je radio cijeli radni vijek i ima mirovinu tek malo višu od najniže, ne smije biti ljut na onoga koji je radio bitno manje, a sada uz dodatke ima nekoliko kn (ili EURa) manju mirovino od onoga koji je uplaćivao cijeli radni vijek. Razlika u mirovina neznatna, razlika u ukupnim cijeloživotnoradnim uplatama u mirovinsko osiguranje ogromna. Pravda? Ustavnost? Mislim da ni jedno nije postignuto. Već su nabrojani mnogi primjeri koji ukazuju na nepravednost ovog zakona.  | <b>Ne prihvaća se</b> | Visina mirovine u najvećoj mjeri ovisi o navršenom mirovinskom stažu i ostvarenim plaćama tijekom radnog vijeka.   |
| 16. | Zdravko Krznar | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju<br>Članak 3.   | Predlaže se u novom članku 74a stavak (b), točka 2. Izmeniti teksta na način da glasi: 2. ako je stekao uvjete za punu starosnu mirovinu<br>Obrazloženje: u trenutku mogućeg izglasavanja ovog zakona biti će još moguće ostvariti za žene punu starosnu mirovinu i prije 65 godine.<br>Predlaže se u novom članku 74a stavak (b), točka 3. Izmeniti teksta na način da glasi: 3. ako mu ukupna svota mirovina iz svih obaveznih izvora mirovinskog osiguranja (1. i 2. stup)na temelju generacijske solidarnosti u Republici Hrvatskoj ne prelazi iznos od 80 aktualnih vrijednosti mirovine.<br>Obrazloženje: Mirovina sve većeg broja budućih umrlih umirovljenika proizlaziti će iz 1. i 2. mirovinskog stupa. | <b>Ne prihvaća se</b> | Povoljniji uvjeti starosne dobi za starosnu mirovinu za žene predviđeni su u prijelaznom razdoblju do 2030. godine, kada će se izjednačiti s muškarcima. Prijedlogom zakona uvodi se novo pravo – dio obiteljske mirovine uz istovremeno korištenje osobne mirovine.<br>Podsjećamo da su uvjeti za obiteljsku mirovinu prema važećem ZOMO-u za žene i muškarce istovjetni. |
| 17. | Zdravko Krznar | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju<br>Članak 9.   | Predlaže se da se temeljitije obrazlože prijedlozi iznosa povećanja. Ne vidi se poveznica sa nikakvom analizom. Prema mojoj analizi (temeljenoj na matematičkim postavkama i optimističkim izjavama) moguća su povećanja najnižih mirovina u iznosima: - 104,5% na dan određivanja mirovine - 107% od 1. Siječnja 2023 - 110% od 1. travnja 2024.  | <b>Ne prihvaća se</b> | Nakon dodatnog povećanja najnižih mirovina za 3% od 1.7.2019. uz redovno usklađivanje mirovina od 1.1. i 1.7. svake kalendarske godine, predlaže se ponovno dodatno povećanje najnižih mirovina od ukupno 3% sukladno gospodarskim mogućnostima. Podsjećamo da je institut najniže mirovine socijalno zaštitni   |

|     |                |   |   |                       |  |
|-----|----------------|---|---|-----------------------|--|
|     |                |   |   |                       | institut u mirovinskom sustavu generacijske solidarnosti za one umirovljenike čija je mirovina na temelju ostvarenog mirovinskog staža i plaća niža od najniže mirovine.   |
| 18. | Zdravko Krznar | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju<br>Članak 17. | Predlažem tekst: U članku 171. stavku 3. riječi: „20.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „četri prosječne mirovine za zadnje obračunsko razdoblje“<br>Obrazloženje: postiže se automatizam u određivanju iznosa kazne bez potrebe budućih usklađivanja zakona, te je kazna ujedno primjerena ukupnom ekonomskom stanju države (bogatija država, veća kazna). Istu logiku trebalo bi primjeniti i u članku 18. 19. i 20.  | <b>Ne prihvaća se</b> | Propisivanje novčanih kazni ima za cilj spriječiti protupravna postupanja, odnosno motivirati građane i pravne subjekte na pridržavanje propisanih pravila s unaprijed određenim novčanim iznosima na način da se propisuje minimalni i maksimalni iznos.  |
| 19. | Dajana Viđak   | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju<br>Članak 3   | Predložene odredbe članka 3., a koje se odnose na dodavanje članka 74.a, u suprotnosti su s načelom pravičnosti, kao općim pravnim načelom i načelom jednakosti, kao najvišom vrednotom ustavnog poretka te su u suprotnosti s načelom uzajamnosti propisanim Zakonom o mirovinskom osiguranju, a koje podrazumijeva proporcionalnost mirovinskih primanja ulaganjima u taj sustav (tko uplati više, dobije više). Navedena tvrdnja je vidljiva iz sljedećeg primjera dva bračna para. Bračni par 1: jedan bračni drug je odradio 40. godina mirovinskog staža sa izrazito visokim primanjima i ostvario mirovinu od 10.000,00 kuna, a drugi bračni drug nije radio, dakle uplate mirovinskog osiguranja su vršene kroz 40 godina radnog staža samo jednog bračnog druga. U slučaju smrti korisnika mirovine, nezaposlenom bračnom drugu pripada obiteljska mirovina u iznosu od 7.700,00 kuna (za 40. godina mirovinskog staža). Bračni par 2: oboje bračnih drugova su odradili po 40. godina mirovinskog staža (ukupno 80. godina su vršene uplate mirovinskog osiguranja) sa relativno visokim primanjima i ostvarili su podjednake | <b>Ne prihvaća se</b> | U odnosu na navode o ustavnosti predloženog rješenja, podsjećamo na izraženo mišljenje Ustavnog suda RH prema kojem zakonodavac ima ustavnu ovlast uređivati i mijenjati podsustav mirovinskog osiguranja utemeljenog na generacijskoj solidarnosti radi njegova prilagođavanja gospodarskim i socijalnim prilikama u zemlji radi poboljšanja materijalne i socijalne sigurnosti korisnika mirovine ostvarenih i određenih isključivo prema odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju. Također, podsjećamo da se mirovinsko osiguranje generacijske solidarnosti temelji na načelima uzajamnosti i solidarnosti. |

|     |  |   |   |                            |  |
|-----|--|---|---|----------------------------|--|
|     |  |   | <p>mirovine, jedan 6.200,00 kuna, drugi 6.300,00 kuna. U slučaju smrti jednog od bračnih drugova, drugom bračnom drugu ostaje samo njegova mirovina od 6.200,00, odnosno 6.300,00 kuna iako su bračni drugovi odradili ukupno 80. godina mirovinskog staža. Dakle, prema načelu pravičnosti i načelu jednakosti, ukoliko ne postoji limit za obiteljsku mirovinu, koja se nasljeđuje od bračnog druga s mirovinskim faktorom 0,77 na iznos 80 aktualnih vrijednosti mirovine, ne bi se navedeni limit smio primjenjivati ni za korištenje svoje i dijela obiteljske mirovine.</p> |                            |  |
| 20. | Zdravko Krznar                             | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju | <p>Pedlažem izmjenom naziva zakona: PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU u: PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU ZA NAJUGROŽENIJE SKUPINE UMIROVLJENIKA, Obrazloženje: izmjene i dopune odnose se samo na najniže mirovine i obiteljske mirovine skupina izloženih siromaštvu. O poboljšanju umirovljenika koji su mirovine stekli radom i imaju više od minimalne penzije ne predviđaju se nikakva poboljšanja.</p>  | <b>Ne prihvaća se</b>      | <p>Nakon provedene cjelovite mirovinske reforme od 1. siječnja 2019. kojom je, između ostaloga, u I. mirovinskom stupu uvedena povoljnija formula usklađivanja, omogućen rad do 4 sata uz korištenje mirovine, uveden dodani staž za svako rođeno/posvojeno dijete, ovom novelom ZOMO-a povećava se adekvatnost mirovina korisnika obiteljskih i najnižih mirovina, čije su mirovine niže od prosječne mirovine. Napominjemo da iznos mirovina u najvećoj mjeri ovisi o navršenom mirovinskom stažu i ostvarenim plaćama. Također treba istaknuti da će se kao i do sada i dalje pratiti stanje u mirovinskom sustavu i po potrebi intervenirati sukladno gospodarskim mogućnostima.</p> |
| 21. | Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju | <p>Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljica), sukladno odredbi čl. 22. st.1. Zakona o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“, br. 82/08. i 69/17.), prati provedbu Zakona i drugih propisa koji se tiču ravnopravnosti spolova. Slijedom opisane nadležnosti, Pravobraniteljica je razmotrila Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju koji</p>   | <b>Primljeno na znanje</b> |  |

|     |                            |   |   |                            |  |
|-----|----------------------------|---|---|----------------------------|--|
|     |                            |   | <p>se nalazi u postupku savjetovanja sa zainteresiranom javnošću. Pravobraniteljica u svojim godišnjim izvješćima o radu kontinuirano upozorava na izraženi rizik od siromaštva i socijalne isključenosti osoba starijih od 65 godina koje čine jednočlano kućanstvo. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti u 2020.), stopa rizika od siromaštva za tu kategoriju stanovništva kontinuirano raste te u 2020. godini iznosi preko 52%. Dodatni faktor koji produbljuje rizik od siromaštva u odnosu na žene jest okolnost da je stopa rizika od siromaštva općenito za žene koje čine jednočlana kućanstva u 2020. godini premašila 50%. Imajući u vidu činjenicu da pretežiti dio u strukturi korisnika obiteljskih mirovina, koji su pravo na mirovinu ostvarili prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, čine žene (oko 92,5% prema statističkim informacijama Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje iz veljače 2022. godine), Pravobraniteljica pozdravlja predloženo povećanje mirovinskog faktora za izračun visine obiteljske mirovine, kao i uvođenje mogućnosti korištenja dijela mirovine preminulog bračnog/izvanbračnog druga uz osobnu mirovinu, smatrajući da će navedene mjere utjecati na ublažavanje rizika od siromaštva i socijalne isključenosti, osobito u odnosu na žene starije životne dobi, koje prema opisanim statističkim indikatorima čine najosjetljiviju skupinu, a uslijed aktualnog povećanja cijena dobara i usluga se nalaze u još nepovoljnijoj poziciji.</p> |                            |  |
| 22. | Pravobraniteljica Za djecu | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju Članak 8. | Pozdravljamo prijedlog za donošenje ove odredbe, za koju držimo da može doprinijeti zaštiti prava i najboljih interesa djece. Njenim donošenjem bila bi   | <b>Primljeno na znanje</b> |  |

|     |                            |   |  |                       |   |
|-----|----------------------------|---|--|-----------------------|---|
|     |                            |   | <p>uvažena inicijativa pravobraniteljice za djecu za izmjenom propisa odnosno zauzimanje da obiteljska mirovina koju koriste djeca u cijelosti bude izuzeta iz ovrhe, a sve kako se ne bi umanjivala sredstva nužna za uzdržavanje djece, odnosno za zadovoljavanje njihovih svakodnevnih životnih potreba.</p>  |                       |   |
| 23. | Pravobraniteljica Za djecu | Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju | <p>Temeljem odredbe čl. 10. Zakona o pravobranitelju za djecu predlažemo ovaj Nacrt dopuniti odredbom kojom bi se interveniralo u članak 74. važećeg Zakona o mirovinskom osiguranju, na način da se propiše obveza isplate pripadajućeg dijela obiteljske mirovine svakom članu obitelji i u slučaju kada ne stanuju odvojeno, odnosno u slučajevima kada žive u istom kućanstvu.</p> <p>Obrazloženje:</p> <p>U okviru svog djelokruga saznajemo za konkretnu situaciju u kojoj su djeca zbog načina isplate obiteljske mirovine (na račun majke) ostala bez dijela svoje mirovine koju su ostvarili nakon smrti svojega oca. U konkretnom slučaju mirovinu su koristili zajedno s majkom koja je pravo na obiteljsku mirovinu ostvarila kao udovica te se cjelokupni iznos mirovine isplaćivao na njen račun (a temeljem prakse da se za sve osiguranike koji stanuju na istoj adresi mirovina isplaćuje na račun jednog korisnika tzv. naslovnika). Problem je nastao nakon što je majčin račun bio zaplijenjen u ovršnom postupku zbog dugova koje je naslijedila pa se u ovrsi plijenio i dio mirovine koju su ostvarila djeca.</p> <p>Držimo da je izmjenama propisa nužno osigurati ukidanje ovakve štetne prakse i osigurati da se svakom korisniku obiteljske mirovine, neovisno o okolnostima i adresi stanovanja, njegov dio mirovine isplaćuje na njegov vlastiti račun. Potreba</p> | <b>Ne prihvaća se</b> | <p>Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju mirovina je jedinstvena cjelina, čija se svota izračunava tako da se osobni bodovi pomnože s mirovinskim faktorom i aktualnom vrijednošću mirovine. Mirovinski faktor za određivanje obiteljske mirovine ovisi o broju korisnika obiteljske mirovine te o kojem članu obitelji s pravom na mirovinu se radi, a svota se izračunava bez određivanja dijelova, osim u slučaju kada članovi obitelji koji ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu žive odvojeno.</p> <p>Pri tome napominjemo kako u slučajevima kada je pravomoćnom sudskom odlukom roditelju oduzeto pravo na stanovanje s djetetom, a svakodnevna skrb o djetetu povjerena drugoj osobi, prema važećem ZOMO-u moguće je isplaćivati dio mirovine djeci koja više ne žive s roditeljem.</p> |

|  |  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|--|--|
|  |  |  | razdvajanja, odnosno isplate mirovine na djetetov vlastiti račun, javlja se i u slučajevima kada je pravomoćnom sudskom odlukom roditelju oduzeto pravo na stanovanje s djetetom, a svakodnevna skrb o djetetu povjerena drugoj osobi. |  |  |
|--|--|--|--|--|--|